Ժ· ՏԱՐԻ 2935 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ՏՐԷ 4386 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1893 17 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1311 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعليهده غلطهده آرهولك غزتهسى ادارهسنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան ղահեկան արծաթ ... 150
» » Վեցամսեայ » ... 75
» » Եռամսեայ ... 40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք ... 56
» » Վեցամսեայ ... 28
Քեցիր թուղթի վրայ մամնուած [illegible] Ոսկի 2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը [illegible] Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած [illegible] այլ գրութիւն
ետ չի տրուիր
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13/25 ՆՈՅՄ. 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԵՒ ԱՐԱԲԵՐԷՆ

Գոհացուցիչ երեւոյթ մ՚է որ օսմաներէնի դասագիրքերը կը շատնան մեր մէջ, և աւելի յաճախ կը խօսուի պետական լեզուին ուսման կարեւորութեան վրայ։ Օսմաներէնի երիտասարդ ուսուցիչ մը, Խնտամեան էֆ., յաջորդաբար երկու յօդուած ղրկեց մեզ, մին սոյն լեզուի ամենէն հմուտ ուսուցիչներէն միոյն վրայ, որ միանգամայն արդի հայ ուսուցչաց աւագագոյնը կրնայ սեպուիլ, միւսն ալ սոյն դասատուին հրատարակած արաբերէն քերականութեան վրայ։ Միոյն մէջ անձը նկարագրեց մեզ, միւսին մէջ գործն։ Աղէկ է որ, կ՚ըսենք, մերթ ընդ մերթ անանկ բաներ ալ գրուին հայ լրագրաց մէջ, եթէ ոչ ուրիշ բանի համար, գէթ մեր վարժարանաց տնօրէններուն և նոյն իսկ աշակերտներուն աչաց առջեւ զգալի և շօշափելի ձեւ մը տալու համար այն ճշմարտութեան թէ մեր նոր սերունդն իւր նախորդէն շատ աւելի պէտք ունի օսմաներէն գիտնալու, և լաւ գիտնալու։

Հիմա չի բաւեր ինչ որ երբեմն գոհացուցիչ կը համարուէր օսմաներէնի ծանօթութեան համար։ Պետական բարձրագոյն վարժարաններն Համիտեան շրջանին մէջ աւելցած և բարեկարգուած են, և երկրին նոր սերնդեան առաջուընէ աւելի ասպարէզներ կ՚ընծայեն գործունէութեան։ Բայց այս վարժարանաց մուտք քննութիւնք ընդհանրապէս խստացած են։ Ամենէն աւելի հմտութիւն կը պահանջուի արաբերէնի, ոչ միայն զի օսմաներէնը բաղկացնող երեք լեզուաց մէջ կարեւորագոյնն է, այլ և զի Արեւելեայց համար գերազանցապէս գիտական լեզու մ՚է արաբերէնն, որով եւեթ կը ձեւանան ամեն գիտական բառեր և ասութիւններ։ Տաճկերէն կարդալ և քիչ մ՚ալ գրել սորվիլ դժուար բան չէ, Թուրքիացւոյ մը համար մանաւանդ որ միշտ կը լսէ այն լեզուն։ Բայց արաբերէնն այլապէս դժուար է, ոչ միայն զի չենք լսեր անոր խօսուիլն, այլ և զի լեզուին կազմութիւնն իսկ, գերազանցապէս գիտական, ու տեղ տեղ քմահաճ, խրթին և խրտչեցուցիչ բան մը ունի, որոյ նմանն ո՛չ ֆրանսերէնի մէջ կը գտնենք, ոչ անգլիերէնի, ոչ գերմաներէնի։ Եւ պետական վարժարաններ ընդունուելու համար, նոյն իսկ երկրագործական վարժարան, հիմա ո՛չ միայն կը պահանջուի գիտնալ այս լեզուին բառագիտութեան և համաձայնութեան մասերն, այլ և ընթացիկ կերպիւ հասկնալ ո՛ և է արաբերէն գրուած, շարագրել արաբերէն բան մը, և քննութիւն անցունել արաբական տրամաբանութեան, որ Արիստոտէլեան փիլիսոփայութեան ամենէն հին և պատկառելի նմոյշն է՝ մեր Դաւիթ Անյաղթի անմահ հեղինակութեան հետ, և բնազանցութեան կնճիռներն զմայլելի կերպիւ կը լծորդէ լեզուի առեղծուածներուն հետ։ Անցած են այն ժամանակներն ուր հայ ուսանող մը պետական վարժարան մը մտնելու համար արաբերէն տրամաբանութեան քննութիւն կ՚անցունէր քաշլաւ, գոց ըրած ըլլալով արաբերէն սա՛ նախադասութիւնը միայն. «Քիւլլու ինսանին հայվանուն. Քիւլլու հայվանին լա ինսանուն» (Ամեն ընկոյզ կլոր է. Ամեն կլոր ընկոյզ չէ)։ Երբ Մանթըգ կ՚ըսեմ, հարկ է ըսել թէ կը հասկցուի նաեւ Նահվ, Բըհար, Ավամիլ, Պինա, Մագսուտ և որ ի կարգին, քննութիւններու մէջ բացառիկ կերպիւ բախտաւորներ միշտ կ՚ըլլան։ Բայց այն հայ պատանիք որք իրենց ասպարէզ կ՚ընտրեն պետական վարժարաններուն մէջ ուսուցուած մասնագիտութեանց մին, լաւ կ՚ընեն եթէ կանուխէն ի միտ առնուն անհամեմատ աւելի խստացած վիճակն օսմաներէնի, այլ մանաւանդ արաբերէնի մուտք քննութեան, որ ամենէն աւելի դժուարութիւն բնականապէս քրիստոնեայ աշակերտաց համար կը ներկայացնէ, մահմէտական երիտասարդի մը միտքը միշտ արաբերէնի ունկնդրութեամբ կամ ընթերցանութեամբ լեցուած ըլլալով։

* * *

Խնտամեան էֆ. իւր վերջին յօդուածին մէջ (*) կ՚ըսէ թէ Ռեթէոս էֆ.ին (**), այսքան ուշ ասպարէզ եկելուն յանցանքը մե՛ծ վերագրելի է. «զի քսան տարի առաջ իւր հրատարակած «Խուլասէթ իւս Սարֆ»ն Բ. տպագրութիւն չունեցաւ դեռ»։ Դասագրքի մը Բ. տպագրութեան չարժանանալուն համար հասարակութիւնն է արդեօք պատասխանատու։ Եթէ խնդիրը գրական արտադրութեան մը վրայ ըլլայ, շատ հաւանականօրէն կրնայ ըսուիլ թէ հասարակութեան քով ճաշակի պակասութիւն կայ։ Բայց քանի որ խնդրոյ առարկայն դասագիրք մ՚է, մեզ կը թուի թէ կա՛մ մեթոտը թերի պէտք է ըլլայ, կամ գինը շատ բարձր, որպէս զի դասագիրք մը նոր տպագրութիւն չունենայ։ Ամեն ոք համամիտ է Ռեթէոս էֆ.ի արաբագիտութեան մասին։ Մեր թուրք հայրենակիցք անգամ զարմացում յայտնած են այլ և այլ առիթներով, և Մէարիֆը զայն դասաւորած է բացառիկ ուսուցիչներու կարգին մէջ։ Բայց ամեն ոք համամիտ չէր և չէ Ռեթէոս էֆ.ի մեթոտին վրայ։ Եւ կարծենք ամեն ոք զգաց 20 տարի առաջ, մեր աշակերտութեան օրով, և յօրէ անտի, թէ բարակ գիրքի մը 20 ղրուշ գին գնելով, անուանի արաբագէտը նախ և առաջ ինք դասապարտած էր զայն նոր տպագրութեան երես չտեսնելու։

Բայց ուրիշ կէտի մը վրայ Ռեթէոս էֆէնտին է որ իրաւունք ունի, իմ կարծեօք, և ոչ թէ իւր ներբողն հիւսող յօդուածագիրը։

Խնտամեան էֆ. կը ցաւի որ Ռեթէոս էֆ. «սիրեմ, սիրես»ի ձեւով խոնարհած է արաբերէն բայերը, փոխանակ արաբ քերականներուն ընթացքին հետեւելու։ Եթէ այսպէս ըսելով էմսիլէները պիտի իմանանք, կարծեմ թէ Ռեթէոս էֆէնտի իրաւունք ունի. զի հնդեւրոպական լեզուաց խոնարհման ձեւոյն վերածելով արաբական խոնարհումն, հետեւած է արաբերէնի քերականութիւն յօրինող ֆրանսացի, անգլիացի և գերման քերականներու օրինակին, որք առանց նկատելու թէ իրենց լեզուներուն մէջ արաբերէնի պէս բայերու երկակի կամ իգական եղանակներ չկան, խոնարհումները նշանակած են Էնսուրու, Թէնսուրու, Եէնսուրու ձեւով, փոխանակ Նասարա, Եէնսուրու, Նասրէն ձեւոյն, զոր ամենայն ժամանակաւ «քաշած ենք» Էմսիլէի ամբողջ տաղտուկին հետ։ Ես առաջին անգամ Ամասիոյ մէջ հայ արաբագէտ մը ճանչցած եմ, հանգուցեալ Գրիգոր էֆ. Շահինեան, որ մեր բայերուն ձեւով խոնարհել կուտար արաբերէն բայերն, և այսօր շատ լաւ կը յիշեմ որ էմսիլէներէն ետքն այս դիւրահասկնալի ոճով խոնարհումն ինծ համար յայտնութիւն մ՚եղաւ, ու շատ մը գաղտնիք մէկէն պարզեց տասն երկու կամ տասներեք տարեկան խակ մտքի մը առջեւ։ Ռեթէոս էֆէնտի ալ ժամանակաւ շատ էմսիլէ քաշել տուած է, և ուրախալի երեւոյթ մ՚է որ իւր դասախօսական ասպարէզին երեկոյեան դէմ աւելի նոր և դիւրուսոյց մեթոտ մը կ՚ընդգրկէ իւր ներկայ դասագրքով, հետեւելով լաւագոյն քերականներու օրինակին։ (Իւր ընտրած բանաձեւն է Էզրիբու, Թէզրիբու, Եէզրիբու, են։)

Կը հաստատեմ յօդուածագրին հետ թէ Ռեթէոս էֆ. գնահատելի ջանողութիւն մ՚ըրած է հարէքէներ դնելով, փոխարէն հայերէն նշանակելու արաբերէն բառերու հնչումը։ Բայց կը գիտեմ որ ուրեք ուրեք հարէքէներուն սրբագրութիւնը թերի եղած է. Ուստի, զգուշութիւն հարկաւոր է ընթերցողին կամ դասատուին կողմէ։

* * *

Եւ եթէ Ռեթէոս էֆ. ուսուցանելու և մանաւանդ հրատարակելու մասին ժլատ եղած է, ինչո՞ւ համար չխոստովանինք թէ իւր ամենէն յաջողակ, ամենէն գովելի մէկ աշակերտը, Միհրան էֆ. Ապիկեան, իւր դասատուին պակասը մեծ մասամբ մը լրացուցած է, մինչեւ ցարդ քանի մը տասնեակ մեծ և փոքր դասագիրքեր հրատարակելով օսմաներէնի։ Գիտեմ այս երիտասարդ ուսուցիչ կը քննադատուի իւր դասագրքեանց մէկ մասին հապճեպով յօրինուած և աւելի մեծ հապճեպով սրբագրուած ըլլալուն, և կամ անոնց կարգադրութեան հանգամանքին համար կը քննադատուի նաեւ տեղ տեղ պարզութեան փոխարէն և առաջուան ծախուած գիրքերն անգործածելի ընելուն համար. ի մեծ դժգոհութիւն ծնողաց և ի մեծ շփոթութիւն աշակերտաց և դասատուաց։ Բայց այս ամենքն թերութիւնք աչքէ պէտք չէ վրիպեցնեն նշանակելի արժանիքը զոր Ապիկեան էֆ. ցուցած է դասագիրքերու սովու մը ժամանակ ուշագրաւ աշխատասիրութեամբ և յարատեւութեամբ իրարու ետեւէ դասագիրք և բառգիրք հրատարակելով, և առջի մեթոտներուն տեղ աւելի դիւրուսոյց բան մը մէջտեղ դնելով։ Ինքն իսկ, կամ ուրիշներ, այսուհետեւ աւելի կատարեալ գործեր կրնան հրատարակել։ Եւ պէտք է հրատարակեն. զի մեր դեռ նոր կը զգանք թէ ո՛րչափ կարեւոր տեղ մը պէտք է ընծայենք պետական լեզուին ուսման։ Բայց ինչ որ այսուհետեւ կրնայ ըլլալ, արգելք մը չէ գովութեամբ յիշելու ինչ որ եղած է արդէն։ Եւ կը յուսանք որ այս օգտաւէտ ճիւղի մէջ գործունէութեան օրինակ մը նոյն ինքն ծերունի վարպետը կուտայ, ընդ փոյթ հրատարակելով իւր խոստացած նոր հատորներն ալ։

Բ. Բ.

(*). —Խնտամեան էֆ. կը խնդրէ մեզմէ ուղղել տպագրական սխալ մը որ սպրդած է իւր վերջին յօդուածին մէջ. «Վագրի արաբերէնն է Նիմր և ոչ Նէմր»։

[**]. —Ծերունի ուսուցիչը կը բողոքէ «Ռեթիկ Հօճա» անունին դէմ։ Իւր նախկին աշակերտին առ իս գիր մ՚ուղղելով, կ՚ըսէ. «Մի գործածէք «Ռեթիկ կամ Հերեթիկ Հօճա» բառերը որ մարդիկ «իրենցմէ հնարած են այս անվայել բառերն. «այլ պէտք է ըսել Ռեթէոս Պէրպէրեան էֆ.»

«ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ»
ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՀԱՆԴԷՍ

Արեւելեան Մամլոյ վերջին թիւոյն մէջ գոհունակութեամբ կը տեսնենք հետեւեալ հաստատումն ի շարս «Ցանկական» ծանօթութեանց։

Եւ Ա. Մամլոյ բազմամեայ բաժանորդաց կողմէ եղած դիմումներուն ականջ դնելով կը լսեմ թէ վերջապէս Ա. Մամլոյ խմբագրութիւնը մտադրութիւն ցոյց կուտայ իւր ամսաթերթը կիսամսեայի վերածելու։

Այսպէսով ոչ թէ միայն խմբագրութիւնը պիտի գոհացնէ իւր բազմամեայ բարեկամները և ազնիւ բաժանորդներն, այլ նաեւ մեծ պակաս մը պիտի լնու, որ հետզհետէ զգալի կը դառնայ քաղքիս համար։

Անտարակոյս Ա. Մամլոյ խմբագրութիւնն իւր վերջնական որոշումը տալէ վերջ պիտի խօսի այս մասին, որու լուրն սպասողներու մէջ ամենէ անհամբերը կը մնայ ՆՈՐԻՀԱՆ։

Տարակոյս չունինք որ մեզ հետ ամեն գրասէրք պիտի մաղթեն օր առաջ իրագործուած տեսնելու սոյն յառաջդիմութիւն Արեւելեան Մամլոյ հրատարակութեան պայմաններուն մէջ։ Հանդէսներու արդի սովուն մէջ մանաւանդ, Մամուրեան էֆ. կարող է իւր շուրջ համախմբել գրագէտներու ընտիր խումբ մը նպաստաւոր հանգամանքներու տակ, և աւելի արդիւնաւէտ դիրք և պարունակութիւն տալ իւր բազմամեայ կարեւոր հրատարակութեան։

ԼՈՅՍ ԵՒ ԼՈՒՍԱԳՈՅՆԸ

ԱՌ Պ. ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

Ազնիւ Բարեկամ.—Ձանձրութիւն յանձն առած էք Պէրպէրեան վարժարանի ուսումնական ծրագրին վրայ ինչ ինչ տեղեկութիւններ հաղորդելու Արեւելքի միջոցաւ, ինչպէս և խօսելու Ձեր ինչ ինչ տպաւորութեանց մասին զոր ստացած էք Ձեր մէկ այցելութեամբ։

Վարժարանիս թէ՛ բարոյական առաւելութեանց և թէ՛ նիւթական պակասութեանց մասին Ձեր յայտնած տպաւորութեան համար շնորհակալ եմ Ձեզ, վասն զի, ինչ որ ալ ըլլան անոնք, գիտեմ որ բարի սրտէ մը կը բղխին։ Շնորհակալ եմ մանաւանդ որ Պէրպէրեան վարժարանը նիւթական առաւելութիւններով օժտելու համար թելադրութիւններ ընելու աստիճան յառաջ կը մղէք Ձեր համակրանաց արտայայտութիւնը։

Միայն թէ կը փափաքէի որ լաւագոյնին տենչը անտես ընել չտար լաւը զոր ունինք ի ձեռին նոյն իսկ նիւթականին տեսակէտով։

Մեր ձեռքն եղած շէնքը, առանց ըլլալու փառաւոր, իբրեւ ըստ բաւականին ընդարձակ և հաստատուն, ընդունած ըլլալով նաեւ՝ 15 տարիներէ ի վեր՝ ոչ սակաւ յաւելումներ ու բարեփոխումներ, բաւական յարմար է իւր նպատակին, մանաւանդ թէ առողջ ու օդաւէտ, բարձր ու բաց տեղւոյ վրայ կանգնուած և չորս կողմէն ընդարձակ հողերով ու պարտէզներով շրջապատուած ըլլալը գնահատելի առաւելութիւն մ՚է։ Շատ բարեկամներ, մեզ այցելէ յետոյ, ոչ այնչափ նոր շէնք մը մաղթած են մեզ որչափ տէր ըլլալ անոր զոր ունինք հիմա իբր վարձուոր։ Նոյնպէս, իբրեւ բնապատմական առարկայ, բնագիտական և ուսանողական գործի, բնալուծական նիւթ և անօթ, գիտական ու աշխարհագրական պատկեր ու քարտէս, առանց ճոխ թանգարան մ՚ունենալ յաւակնելու, ունինք սակայն ինչ որ կարեւոր է գործնական ու փորձառական ընելու գիտութեանց և այլ դասերը, և ամեն տարի կը յաւելումք։ Գալով գրքատան, կը կարծեմ թէ դպրոցի մը պէտքէն աւելին կրնան գոհացնել մեր ունեցած 3,000ի չափ այլ և այլ լեզուներով գրական ու գիտական գրքերն, որք 7 գրադարաններ կը լեցնեն և որոցմէ միշտ կրնան օգտիլ ու կ՚օգտին ուսուցիչք և ուսանողք։

Կ՚ընդունիմ որ գէշ չէ այս, մանաւանդ իբրեւ Հայ խորհելով որուն ներելի չէ շատ դժուարահաճ ըլլալ։ Լաւագոյն անշուշտ աւելի լաւ է. բնականաբար փափաքելի է ունենալ վայելչագոյն և աւելի հանգստաւէտ շէնք մը և ճոխագոյն թանգարան մը ուսումնական նիւթոց և հաւաքածոյից, և շնորհակալ եմ առ այս Ձեր իղձերուն ու թելադրութեանցն համար, որք չգիտեմ ո՛ր աստիճան կրնան գործնական ըլլալ, միայն թէ անշուշտ իմաստութիւն է գոհանալ լաւով երբ մարդ չունի լաւագոյնն։ Եւ յետոյ, շատ անգամ ալ լաւագոյն կոչածնիս քիչ մը պերճանք չէ՞, արտաքին փայլն, անօգուտ ու անգործածելի ճոխութիւնն, այցելուաց աչքերը միայն շլացնելու ծառայող զարդն ու շպարն։ Ընդունեցէք, կ՚աղաչեմ, խորին երախտագիտութեանս և յարգանաց հաւաստիքն։

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.—Յայտնի չէ թէ ռուսական նաւատորմիղն կայարանն ո՛ւր պիտի ըլլայ Միջերկրականի մէջ։ Անցեալ օր Յունաստանի կառավարութիւնն հերքեց այն լուր թէ հելլենական կղզի մը պիտի թողուի նոյն նաւախմբին։ Յունաստան արդէն այնքան շատ երկիր չունի որ մէկ մասն օտարներու գործածութեան յատկացնէ, այն օտարներն ըլլան իսկ Ռուսերն որոց հետ արքայական գերդաստանը խնամի է։ Այս մասին երկու խնդիր կայ։ Պէ՞տք է արդեօք որ ռուս նաւախումբն այնպիսի կայան մ՚ունենայ ուստի կարենայ պատերազմի ժամանակ սպառնալ անգլիական նաւատորմին՝ անոր Ափրիկեան ծովէն դուրս ելած պահուն, կամ իտալեան նաւատորմին վրայ կարենայ յարձակիլ ետեւի կողմէն։ Պէ՞տք է արդեօք որ ռուսական նաւախումբն պաշտօն ըլլայ Ալճէրիոյ հետ Ֆրանսայի հաղորդակցութիւններն ապահովել և զինուորներ փոխադրել, իբր կեդրոն ըլլալով Այաքսիոյի մօտ։ Այս ռազմական տեսութիւնք սակայն վերջնապէս որոշուած չեն, և այս մասին որոշում մը տրուելէն ետքը միայն Ակէճեան ծովակալի նաւերուն համար մնայուն կայան մը պիտի նշանակուի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Պիզմարք իշխանի պաշտօնանկութենէն ի վեր, Համպուրկէր Նախրիխթէն միակ թերթն էր որ յայտնապէս կը ներշնչուէր նախկին վարչապետէն։ Կ՚երեւի թէ հաւատ ընծայելու չենք անոնց որք մահամերձ կը ցուցնեն Պիզմարք իշխանը. զի իւր ամենէն հաւատարիմ բարեկամներէն երկուքը, Ֆիւրստէնպերկ իշխան և կոմս Հէնքէլ, գնեցին Պերլինի Նէյէսթէ Նախրիխթէն թերթն, որ 1894 յունուարի սկիզբն, պաշտօնապէս Պիզմարք իշխանի թերթը պիտի ըլլայ։ Ֆրանսական և ռուսական երկուց կառավարութեանց միջեւ գոյացեալ համաձայնութենէն ի վեր, ընդդիմադիր թերթի մը պէտքն ամեն ժամանակէ աւելի զգալի եղած է, կ՚ըսուի, Պերլինի մէջ։ Հետեւապէս, Պիզմարք իշխանի նախկին թերթն ալ, Նորտ Տէյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ, այժմ Քափրիվի կոմսին բերանը, պաշտօն պիտի ունենայ Պիզմարքեան նոր թերթին ընդդիմադիր ըլլալու։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Եգիպտոսի նոր ելմտացոյցն եւս հասութից նիւթական յաւելուած մը կը ցուցնէ բաղդատմամբ ծախուց, (պարտուց տոկոսին և զինուորական վճարումէն զատ։) Այս յաւելուածին մէկ մասը պիտի յատկացուի կառավարական զանազան պաշտօնատուններուն, այլ և այլ բարւոքումներ ի գործ դնելու և իրենց օգտակարութիւնն աւելցնելու համար։ Մէկ մասն ալ պիտի գործածուի հանրային պարտուց պատճառաւ ժամանակաւ աւելցուած տուրքերը զեղչելու՝ ամեն տարի մէկ միլիոն ոսկի պակսեցնելով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒՆ գործն այս երեքշաբթի պիտի հանուէր Լայպցիկի Եղեռնադատ բարձրագոյն ատեանին առջեւ։ Բայց վերջին վայրկենին ետ մնաց. զի Վիլհելմ կայսր ինք գործին անձամբ տեղեկանալ ուզեց։ Ընդհանուր դատախազին ձեռքը գտնուած կատարեալ հաւաքածոյն պաշտօնա-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (89)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

—Ո՞րն է այն ընկերակցութիւնը որուն մասնակից ես։

—Մեռեալներուն Ակումբը։

Պիքառ մէկէնիմէկ յիշեց Պախտուէնին Տիպուֆէի տուած տեղեկութիւնը։

—Իր նիստերը Մառինի քառուղին տան մը մէջ չի՞ կատարեր։

—Այո... Բուա-լա-Ռէնի ծայրը...

—Պ. տը Թոմերիլ և սըր Սթօրկան մասնակից չե՞ն։

—Այո։

—Միւսնե՞րը որոնք են։

—Պ. Աւման տը Պեռնէյ եւ իմ եղբայրս։

—Ուրիշ անդամներ չկա՞ն։

—Չեմ գիտեր։

—Ի՞նչ է ընկերակցութեան նպատակը։

—Կռուիլ չարին դէմ, պաշտպանել պարկեշտ մարդերը, պատժել ոճրագործները։

Պիքառ չկրցաւ ժպիտ մը զսպել։

—Ո՞վ է ձեր պետը։

Այս հարցման վրայ ջլածիգ սարսուռ մը յուզեց Ջախի մարմինը։ Կարծես անգիտակից խղճահարութեամբ մը կը կռուէր տակաւին այդ բռնութեան դէմ։

—Խօսէ՛։

—Մեր պետը... կին մըն է։

—Իր անո՞ւնը։

Բայց դեռ Ջախ չպատասխանած, զարհուրելի ճարճատիւն մը լսուեցաւ։ Պիքառ վեր ցատկեց։ Աղմուկը կուգար բակին կողմէն, հոն ուր պատը կը կրթնէր այն մառանին ուսկից Մալուանը անցած էր զայն լրտեսելու համար։ Պիքառ, ատրճանակը ձեռքը, ականջ դրաւ։ Նոյն պահուն, կրկին հարուածներ տրուեցան պատին, որ շատ ամուր չըլլալով կ՚երերար արդէն։ Պիքառ դէպ ի սենեակ կ՚ընկրկէր՝ աչքը քարերուն վրայ յառած որք կ՚անջատուէին։ Հարուածները կը հնչէին աւելի արագ և աւելի սաստիկ։ Յանկարծ, փլուզում մը տեղի ունեցաւ, և խրամատ մը բացուեցաւ։ Երկու մարդեր երեւցան։

—Պեռնէյ... և միւս եղբա՛յրը... գոչեց Պիքառ։ Անիծից արմատ, Մեռեալներուն Ակումբն ամբողջովին եկած է ինձ յանձնուելու...

Բուռն շարժումով մը՝ զէնքը ծռեց։ Բայց դեռ չքաշած, ահռելի պայթիւն մը թնդաց։ Քարերը, ինկած պահուն, խորտակած էին քիմիական խառնուրդներով լի շատ սրուակներ որք մէկէնիմէկ բոցավառած էին։ Սոսկալի դղրդիւն մը տեղի ունեցաւ։ Բոցը, մէկ վայրկենի մէջ, լեցուց փայտաշէն խրճիթը։ Պիքառ յետս ընկրկած էր։ Հիմակ առաջին խուցին մէջն էր, որ երկաթէ ձողով մը պաշտպանուած էր իր թշնամիներուն դէմ։

—Ցառա՜չ, գոչեց Պեռնէյ։

Աջ բռնած էր իր եղբօր մարմինն ու դուրս քաշած էր։ Պեռնէյ, մէկ ոստումով, անցաւ բոցերուն մէջէն. բայց նոյն պահուն՝ դանդաչուն գերանները շառաչմամբ տապալեցան։ Պեռնէյ, զարնուելով, ինկաւ։ Երբ ոտքի ելաւ, դուռը բացուած էր։ Պիքառ կը փախչէր քարափին վրայէն։

—Աջ, Ջա՛խ, գոչեց Պեռնէյ, ետեւէն երթանք գազանին...

Երկու եղբայրները հոն էին։ Գիշերուան զով օդը մէկէն ի մէկ ցրուած էր Ջախի վաղանցիկ գինովութիւնը։ Կը տեսնէին Պիքառին ստուերը որ խոյս կուտար քարափէն։

—Ցառա՜չ, գոչեց նորէն Աւման։

Երեքը մէկանց անոր ետեւէն ինկան։ Երկու եղբայրները թեթեւաշարժ և կորովի էին. Տարօրինակ հետապնդում մըն էր մութին մէջ. Բայց ահա յանկարծ լոյս մը լուսաւորեց տեսարանը... Ծեր Պլագիաին տունն էր որ կայրէր։ Արդէն դրացի տուներէն կ՚աղաղակէին «հրա՛կ կայ»։ Բժշկական աշխատանոցին վերջին շէնքերը կը պայթէին հրազէններու գոռումով։

Կայծերու հոսանք մը կը վազէր քարափին վրայ։

—Առջեւա՜ն... Լիոնէ՜լ... ըսաւ Աւման մէկէնիմէկ։

—Խեղճե՜րը... պատասխանեց Ջախ. բանտարկուած են...

—Ա՞յս տան մէջ։

—Անշուշտ...

—Ուրեմն կորսուա՜ծ են... Այս մարդը ողջ կամ մեռած պէտք է մեզի... Մեռեալները իրենց պարտականութեան զոհուած են։

Եւ, առանց կանգ առնելու, առանց ետեւնին դառնալու, երեք մարդերը կը հալածէին Պիքառը։ Սա, լոյսի մէջ տեսնելով ինքզինքը, քարափի ծնօտին վրայ ցատքած էր. յետոյ, գերմարդկային թափով մը, սեպերը նետուած էր։ Բայց, պահ մը ետքը, երեք մարդերն ետեւէն կը ցատքէին։ Ի՞նչ կը յուսար թիապարտը։ Ուղղակի կերթար դէպ ի ուռած գետը որ եզերքներուն մէջէն կը թաւալէր իր սեւորակ ալիքները։

—Պիտի բռնենք զինքը, ըսաւ Ջախ։ Ջո՜ւրը, ջո՜ւրը...

Զօր աղմուկ մը պատասխանեց իրենց։ Պիքառ գետը նետուած էր։ Իր ետեւէն՝ Աջ և Ջախ... յետոյ Աւման։ Կը ջանային շրջապատել զայն։ Անիկա կ՚ընկղմէր... և, քանի մը վայրկեան, կարծես թէ հետքը անյայտ կ՚ըլլար։ Յետոյ գլուխը դուրս կ՚ելլէր և իր ամեն մէկ փորձերուն, կարծես թշնամիները կը մօտենային իրեն... Երկու եղբայրները դիմացէն կը կտրէին համբան։ Յայտնի էր որ շունչը կը սպառէր։ Աւման երկու մեթր միայն հեռու էր անկից։ Պիքառ եզերքին կը մօտենար։ Եթէ ստիպէին զինքը որ վեր ելլար, այս անգամ բռնուած էր... Բայց յանկարծ երկու ձեռքերովը ջուրին զարկաւ և մխրճեցաւ։ Երեք լողացողները միացան։

—Սպասենք, ըսաւ Աւման, երեւան պիտի ելլէ, և այս անգամ վերջինը պիտի ըլլայ...

Արդարեւ, քանի մը վայրկեան ետքը, սեւ զանգուած մը ծածանեցաւ ջուրին երեսը։

—Ինքն է, ըսաւ Աջ, ջուրը ճեղքելով։

Բայց նոյն պահուն երկրորդ մարմին մը երեւցաւ գետին մակերեսին վրայ։

—Ի՞նչ է, գոչեց Աւման։

Եւ իր ձեռքը, մարմինին կառչելով, ուժգնօրէն եզերք տարաւ։ Վրան ծռեցաւ, զննելով զայն հրդեհին կարմիր ցոլքովը, որ երկինքը կը լուսաւորէր։

Աղաղակ մը արձկեց։

—Առջեւա՜ն...

Եւ այս աղաղակին երկրորդ մը պատասխանեց, զոր արձակած էին երկու եղբայրները. իրենք ալ մարմին մը հանած էին եզերքը. որը Լիոնէլինն էր... գալով Պիքառին, անհետ էր եղած... Մեռա՞ծ էր։

* * *

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

Ա.

ԱՊԱԳԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

—Մարքիզին լոքը տու՛ր... ա՛խ, ծոյլե՛ր...

—Է՛յ, ինծի նայէ... մի՛ պոռար, մարդը կ՚արթնցնես։

—Բայց արթնցած է արդէն... քանի որ ջուր կուզէ...

—Գիշերն ինտո՞ր անցուց։

—Շէնք շնորհք... հոգին զամուած է մարմնոյն մէջ...

—Աւելի աղէկ. բարի մարդ է։

Այս խօսքերը կը փոխանակուէին երկու մարդոց միջեւ որոց մին, մասամբ ծածկուած կիսբաց դուռնէ մը, գլուխը միայն ներս կ՚անցունէր, մինչ միւսը, ոտքին ծայրերուն վրայ կանգուն, գաւաթ մը կը կարկառէր որուն պարունակութիւնը խնամով կ՚երերցունէր արծաթէ դգալով մը։

Առաջինը — այն որ լոքը ուզած էր այնքան բուռն եղանակով — դուրս քաշած էր գլուխը, եւ, կամացուկ մը գոցելով դուռը, ոտնաձայնը խլելով դարձած էր թանձր փարագոյրներով գոց անկողնի մը քով։

—Հո՞ս էք, բարեկամ, հարցուց տկար ձայն մը։

—Անշուշտ, պարոն Մարքիզ... կայծակը զարնէ Միւֆիլէն եթէ իր ծառայութենէն թերանայ։

(Շարունակելի)

գրոց՝ Պերլին զրկուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ վեհապետին միջամտութիւնն հետեւանք է Պերլինի Ֆրանսական դեսպանին միջնորդութեան, որ Քապրիվի կոմսէն խնդրեր է որ կայսրն իւր վեհզօրով կասեցնէ գործը, կամ գէթ հրաշխաւորութիւն տայ ի Ֆրանսայի Ներկայացուցչին թէ այս դատ եռանդուն պաշտօնէից ոմանց կողմէ ցոյց մը չէ որ զգացումները գրգռելու միայն ծառայէ երկու դրացի երկրաց մէջ։

Ասով ալ կը հաստատուի թէ գերման քննիչ պաշտօնեայք բաւական կարեւոր իրողութիւններ երեւան կրցած են հանել։ Խնդրոյն ելից անհամբեր կը սպասուի թէ Պերլինի և թէ Փարիզի մէջ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՐՈՒԴԻՆ երկու օրէ ի վեր մեր հրապարակին վրայ սղիլը կը վերագրուի աղետալի կրակի մը որ շաբթուս մէջ տեղի ունեցած է ի Պաթում, ուր քարիւղի զտարանէ մը կրակ ելած է, և շուտով տարածուած է մօտակայ գործարանի մը, ուր քարիւղի փայտեայ տակառները կը շինուին։ Յետոյ կրակ առած են քարիւղի երկու աւազանք, որք պայթած են մեծ շառաչմամբ, ահ ու դող պատճառելով տեղացի ժողովրդեան։ Յետոյ բռնկած է Սիտերիտեսի զտարանն քարիւղի (40,000 ռուկոյ ապահովուած), որուն շահակից է Կ. Պոլսոյ Քրիսովերկիյան վաճառականն։ Այս գործարանին աւազանն և մթերանոցն ազատել կարելի եղած է, ապա թէ ոչ՝ հրդեհը շատ աւելի ծանր համեմատութիւններ կրնար ստանալ։ Բայց այս վիճակին մէջ իսկ, նիւթական վնասք մեծ են։

—Ըստ նոր տեղեկութեանց, այրած են չորս գործարանք, Արվանիթիտի-Քրիսովերկի, Ծահպազեանց, Աբրահամեանց և Ֆրաժէն։ Ասոնց առաջինն և կարեւորն, որ օրը 6,000 սնտուկ կը պատրաստէր, 20 հազար ռուկոյ ապահովագրուած էր Կ. Պոլսոյ չորս անգլ. ընկերութեանց։ Այս գործարան մինչեւ որ վերաշինուի, Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ գիները բարձր կրնան մնալ։ Առ այժմ, սնտուկն 2½—3 ղրուշ վրայ դրած է, և կը ծախուի 24 ղրուշի։

ՖՐԱՆՔԼԻՆԻ ՆՈՒԷՐԸ.—Անուանի Ֆրանքլին ամերիկացի իմաստասէրն և քաղաքագէտն 100 տարի առաջ 5,000 տոլար թողած էր Պօսդոն քաղաքին, և անկէ ի վեր իւր կտակին համեմատ շահագործուելով, հիմա 425,000 տոլարի յանգած է, յորմէ 325,000 տոլարը պիտի գործածուի կտակին համեմատ գեղարուեստական և բարեգործական ձեռնարկութեանց, և մնացեալ 100,000 տոլարը վարձկալ շահու պիտի դրուի 100 տարւոյ պայմանաժամով։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ, թուով վաթսունի չափ, ի մօտոյ պիտի զրկուին Փեթերսպուրկէ՝ Ֆրանսայի զօրապետներու, ծովապետներու և քաղաքական անձերու։

ԴԱՇՆԱԿՑԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ, ի Պերլին, անփոփոխ ընդունեց կայս. կառավարութեան ծրագիրը ծխախոտի և գինիի տուրքերուն վրայ։ Ծխախոտէն 45 միլիոն մարքի և գինիէն 16 միլիոն մարքի նոր հասոյթ ձեռք պիտի բերուի, զինուորական յաւելուածական ծախքերուն համար։

ՔԱՊՐԻՎԻ ԿՈՄՍ, Պիպէրշդայն Մարշալին հետ, այս օրերս Իտալիա պիտի երթայ, և արտաքին գործոց նախարար Պ. Պրինի հետ պիտի տեսակցի։ Ֆրանքեւռուս ցոյցերէն և Քոլնոքի կոմսին դաշնակցութենէն ետք, այս դէպքը քաղաքական կարեւորութիւն կը ստանայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վանայ մէջ գաւառական ժողովները ցարդ կազմալուծեալ վիճակի մէջ կը գտնուէին և Պատրիարքարանի կողմէ հրահանգ տրուած էր վիճակին առաջնորդական տեղապահին՝ կատարելու այդ ժողովներու ընտրութիւնը։ Արդ, վերջին լուրերու նայելով, Վանայ մէջ գաւառական ժողովը գումարուեր և կրօնական ու քաղաքական ժողովներն ընտրուեր են։ Գաւառական ժողովն ի մօտոյ պիտի ձեռնարկէ Առաջնորդի ընտրութեան։

Էջմիածնայ Սինոդի անդամներէն Գեր. Գրիգոր եպիսկոպոս Աղաւնեան Ատրպատականի (Պարսկաստան) Առաջնորդ կարգուեր է փոխանակ հանգուցեալ Մխիթարեան Ստեփան եպիսկոպոսի և այս օրերս իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Աժտերխանի Առաջնորդ Գեր. Գէորգ եպիսկոպոս Սուրէնեան այդ պաշտօնէն հրաժարեր է, տեղւոյն օդն իրեն անյարմար գալուն համար։ Կաթողիկոսն ընդուներ է այդ հրաժարականը։

Խասգիւղի Դալֆաեան Որբանոցի մայր Երանուհի մայրապետ իր որբուհիներէն Օր. Ֆիլօմէն Թաղէոսեանին հետ այս առաւօտ Էնկիւրիի երկաթուղիով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս դէպ Օրթաքէօյ, Կէյվէի գաւառակին մէջ։ Տեղւոյն հանրային Պարտուց վարչութեան մասնաճիւղին պաշտօնեայ Պօղոս էֆէնտի Նարկիզեան, բանիբուն երիտասարդ մը, պիտի ամուսնանայ յիշեալ օրիորդին հետ։ Մէկ քանի օրէն, դարձեալ մայրապետը հոս կը դառնայ առանձին, սոյն հաստատութեան սկիզբէն ի վեր այս քառասուներեքերորդ որբուհին ալ բարեկեցիկ ու հանգիստ վիճակ մը ապահովելէն ետք։

Թոփճանեան, Արզումանեան, Շնորհք, Մինէճեան, Միլինովիչ ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն մահ

ՍԱՐԳԻՍ ԷՖ. ԹՈՓՃԱՆԵԼԵԱՆԻ
ՆԱԽԿԻՆ ԴԱՆՁԱՊԵՏ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱՅԻՆ

որ հանգեաւ ի Տէր հինգշաբթի գիշեր։

Ազգականներն ու բարեկամները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան հանդէսին որ պիտի կատարուի կիրակի ճիշդ ժամը 7ին, Օրթագիւղ, հանգուցեալին բնակարանին մէջ, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Օրթագիւղի եկեղեցին և անկէ Շիշլիի գերեզմանատունը։

Օրթագիւղ, 12 Նոյեմբեր

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔ.—Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ գնաց Համիտիյէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ն. Կ. Վեհափառութիւն ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին գերմանական դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը, ամերիկեան դեսպանն ու կինը, ռումանական դեսպանը, որդին ու առաջին թարգմանը. Հանրային պարտուց վարչական ժողովին անդամ Պ. Վինսընդ Քալյարտ ու կինը, ռուսական դեսպանատան պահակ շոգենաւին նոր հրամանատարն ու սպայք, ֆրանսական դեսպանատան գործակատարն ու կինը, Տոքթ. Մօնտրակօն, Տոքթ. Նիքօլ, Տոքթ. Քարլինըքի, ռումանական հիւպատոսին կինն և քսանըհինգի չափ օտարազգի գրօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Մերսինի կառավարիչ անուանեցաւ Ահմէտ Արիֆի պէյ, կառավարիչ Պօրտուրի, և իրեն յաջորդեց Ֆէհիմ փաշա՝ կառավարիչ Մէրսինի։

Իւլա առաջին աստիճան տրուեցաւ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ Նահանգին Տէֆթէրտար Ահմէտ Թեվֆիք պէյի։

Իւլա երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Քէմալ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ նոյն դիւանի արձանագրութեանց սենեկին գիրուորէն Սաֆվէթ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Րէշատ պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Իզմիրի հեռագրատան պաշտօնեաներէն Արամ Ներսէս էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՈՒՄ.—Երէկ ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ Ռումանական դեսպան Պ. Միլթիլինէօ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.—(Պաշտօնական Ձեկոյց) Նոյեմբեր 11ի հինգշաբթի իրիկունէն մինչեւ նոյեմբեր 12, ուրբաթ իրիկուն, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ հետեւեալ դէպքերն ու մահերը պատահած են։

Դէպք։—Թահտաղալէ՝ տասներեք։ Վարակեալներն են՝ Եանքօ (Րէժիի գործաւոր), Գալուստ Դաւիթեան (բեռնակիր), Խարալամպօ Բավլի (կօշկակար), Հիւսէյին Ապտուլլահ (Թէնեքէճի), Մուսթաֆա Հասիպ (ոստիկան), Կարապետ Աւետիսեան (չուխաճի, Զմշկածագցի), Յակոբ Ալթաեան (իշավար), Ճէմալ Իսմայիլ (Նաւաստի), Մուսթաֆա Հիւսէյին (պըչքըճի), Ահմէտ Ալի (բեռնակիր) և Սալիհ Հիւսէյին (բեռնակիր)։

Գումգաբու՝ երկու։ Ֆէյզուլլահ Մէհմէտ (բեռնակիր), Քօսթի Նիքօլի (Նպարավաճառ)։

Ղալաթիա՝ երեք։ Սարգիս Գրիգորեան, Մինաս Մուրատեան (բեռնակիր) և Եուսուֆ Իսաք։

Խասքէօյ՝ մէկ։ Յակոբ (Սափրաճ)։

Պիւյիւք Բազար՝ երկու։ Մէհմէտ Հիւսէյին և Մարքօ Էֆթիմ (Նպարավաճառ)։

Անատոլու Հիսար՝ մէկ։ Սէյտ Պէքիր (ձկնորս)։

Թաղապետութեան Զ. շրջանակի հանրային մաքրութեան պաշտօնեաներէն՝ մէկ։ Խալիլ Միւրթէզա։

Պոլսոյ Եէրէպաթան թաղին մէջ՝ մէկ։ Խաթիճէ հանըմ։

Նախըլպէնտ թաղին մէջ՝ մէկ։ Եուսուֆ Մուսթաֆա (խամալըքճար)։

Ջուքուր Չէշմէ՝ մէկ։ Մուսթաֆա Շէրիֆ (սափրիչ)։

Ֆաթիհ՝ մէկ։ Սիւլէյման Սալիհ (գալթակեան)

Էյիւպգաբու՝ մէկ։ Իսմայիլ Սիւլէյման։

Գասըմ փաշա՝ մէկ։ Մուսթաֆա Եօնուս (Թէրսանէի գործաւոր)

Ուզուն Չարշը՝ մէկ։ Եօրկի Պօսօս (բանջարավաճառ)

Օտուն գաբու՝ մէկ։ Ահմէտ (մավունաճը)

Րուսթէմ փաշա՝ մէկ։ Մուսթաֆա Օսման (բեռնակիր)։

Ֆեսխանէի գործաւորներէն՝ մէկ։ Ահմէտ Հաճի Իպրահիմ։

Պալաթ՝ մէկ։ Նիսիմ Լէվի (գրավաճառ)։

Պօյաճըքէօյ՝ մէկ։ Եօրկի։

Ասմա Ալթը՝ մէկ։ Իպրահիմ Ապպաս (չուվալճը)։

Պոլսոյ Սաման Վէրէն թաղին մէջ՝ երկու։ Նէճէֆ (պարսիկ, չօրապճը) և Սալիհ Մէհմէտ։

Թամլը գույու՝ մէկ։ Մինաս Գրիգորեան (յիմէնճը)։

Տայէ Խաթուն թաղը՝ մէկ։ Ապտուլլահ։

Պէօյիւքտէրէ՝ մէկ։ Ֆանի (դեղագործ Անթուանի կինը)։

Օրթաքէօյ՝ մէկ։ Սարգիս (ատաղձագործ)։

Եէմիշ Իսքէլէսի՝ մէկ։ Ահմէտ Կիւմիւշ։

Զինուորական Միսաֆիրխանէէն՝ մէկ։ Զինուոր։

Թաղսիմ՝ մէկ։ Նէմզուր։ Գումար քառասուն երեք դէպքեր։

* *

Մահեր։—Ջուքուր Չէշմէ՝ մէկ։ Մուսթաֆա Շէրիֆ (սափրիչ)։

Էյիւպգաբու՝ մէկ։ Իսմայիլ Սիւլէյման։

Գասըմ փաշա՝ մէկ։ Մուսթաֆա Եօնուս (Թէրսանէի գործաւոր)։

Թահտաղալէ՝ վեց։ Եանքօ (Րէժիի գործաւոր), Խարալամպօ Բավլի (կօշկակար), Հիւսէյին Ապտուլլահ (Թէնեքէճի), Կարապետ Աւետիսեան (չուխաճի, Զմշկածագցի), Յակոբ Ալթաեան (իշավար) և Ճէմալ Իսմայիլ (Նաւաստի)։

Օտուն գաբու՝ մէկ։ Ահմէտ (մավունաճը)։

Ֆեսխանէի գործաւորներէն՝ մէկ։ Ահմէտ Հաճի Իպրահիմ։

Գումգաբու՝ մէկ։ Ֆէյզուլլահ Մէհմէտ (բեռնակիր)։

Պօյաճըքէօյ՝ մէկ։ Եօրկի։

Ասմա Ալթը՝ մէկ։ Իպրահիմ Ապպաս (չուվալճը)։

Սաման վէրէն թաղը՝ մէկ։ Նէճէֆ (պարսիկ, չօրապճը)։

Թամլը գույու՝ մէկ։ Մինաս Գրիգորեան, (յիմէնճը)։

Պիւյիւք Բազար՝ երկու։ Մէհմէտ Հիւսէյին և Մարքօ Էֆթիմ (Նպարավաճառ)։

Տայէ Խաթուն թաղը՝ մէկ։ Ապտուլլահ։

Խասքէօյ՝ մէկ։ Յակոբ (սափրաճ)։

Ղալաթիա՝ երկու։ Մինաս Մուրատեան (բեռնակիր) և Եուսուֆ Իսաք։

Օրթաքէօյ՝ մէկ։ Սարգիս (ատաղձագործ)։ Գումար, քսան երեք մահ։

* *

Առաջուան քննութիւններէն։

Պէօյիւքտէրէ՝ մէկ։ Տուրմուշ Օսման։

Թահտաղալէ՝ երկու։ Նէշաթ Ապտուլլահ (ֆէսճի) և Վասիլ Էֆթիմ։

Թաղապետութեան Բ. շրջանակի մասնաւոր հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ։ Պօղոս Պետրոսեան (խոհարարի աշակերտ)։

Թ. շրջանակի մասնաւոր հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ։ Սալիհ Խալիլ (իշավար)։

Գումգաբու՝ մէկ։ Թօնպաօղլը Պօտօս (վաճառական)։

Կաղճըլար թաղին մէջ՝ մէկ։ Եանի Ֆիլիպ (պղնձագործ)։

Խասքէօյ՝ մէկ։ Իսաք։

Սկիւտար՝ մէկ։ Էսհէմ Մեվլուտ (փուռի գործաւոր)։

Շէյխ-ուլ-իսլամի Դրան չրհանկըրներէն՝ մէկ։ Պէքիր Հասան։

Ոստիկան-զինուորներէ՝ մէկ։ Օսման Մուսթաֆա։

Հայտար փաշայի հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ։ Մէհմէտ (զինուոր)։ Գումար, տասներկու։

Մահերու ընդհանուր գումարն է երեսունը հինգ։

* * *

Այս առտու Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը։

Կարգ մը զրոյցներ ելած են իբրեւ թէ քոլերայէ վարակեալներու երեսներն իրենց հագուստներով միասին կ'ապանխուին [illegible] ([illegible]) և ատոնցմէ թունաւորուելով մեռնողներ կան և թէ քոլերայէ վարակուելով մեռնող իսլամներուն համար ալ լուացման գործողութիւն չկատարուիր ու մեռելոց յատուկ աղօթքներ չեն ըլլար եւ առանց ատոնց կը թաղուին։ Սակայն քանիցս եղած ծանուցմանց համաձայն, յայտնի է թէ քոլերայէ վարակեալները դարմանելու պաշտօն ունեցող բժիշկներն ամենայն ուշադրութեամբ կը դարմանեն գիտութեան համաձայն և անկասկածելի է թէ ապանխման համար գործածուած դեղերը՝ թունաւորում առաջ բերելու աստիճան գիտութեան սահմանած չափէն աւելի չեն գործածուիր։ Թէ՛ իսլամներու և թէ ոչ-իսլամներու համար եւ ոչ մէկ անհատի նկատմամբ բնաւ անխղճութիւն մը ի գործ չդրուելով, իսլամներու համար ըստ Շէրիի եւ ոչ-իսլամներու համար ալ իրենց կրօնքին համաձայն պէտք եղածն ի գործ կը դրուի։ Այդ տեսակ սուտ զրոյցներ բոլորովին անհիմն են և բնական է որ խղճամիտ անձինք բնաւ հաւատ չպիտի ընծայեն ատոնց։

Այս առթիւ կայս. պալատէն եղած հարցման մը ի պատասխան՝ իրաց ճշմարիտ վիճակն ըստ այսմ մատուցուած է։ Ուստի այս պարագաները կը ծանուցուին հասարակութեան որպէս զի գիտնայ թէ այդ կարգի զրոյցներ բոլորովին սուտ են։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Քէօթահեայի մէջ նոյեմբեր 7էն 8, ինը դէպքեր և ութ մահեր պատահած են։ Էսկիշէհիրի ու շրջակայից մէջ դէպք չէ պատահած։

—Պաղտատի մէջ նոյեմ. 10էն 11, քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Քերպէլայի մէջ նոյեմ. 9ին, վեց մահ։

—Տրապիզոնի մէջ նոյեմ. 10էն 11, տասնըհինգ դէպք և նոր ու հին վարակեալներէն վեց մահ։

—Երեք օրէ ի վեր Գօնեայի Արղիտխանը գիւղախումբին մէջ նոր դէպք ու մահ չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէ մին ապաքինած է և միւսներն ալ կը դարմանուին։

ՎՈՍԹ. ՍԵՐՎԻՉԷՆ ԷՖԷՆՏԻի նախագահութեամբ կազմեալ առողջապահական սակացոյցերու յանձնաժողովն երեկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ առժամեայ նախագահութեամբ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Վահմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեանի, որովհետեւ Վահմ. Սերվիչէն էֆէնտի հիւանդ ըլլալով՝ չէր կրցած ներկայ գտնուիլ։ Յանձնաժողովն ընդունեց այն որոշումն, որուն համաձայն օտար երկիրներէ եկող նաւերու արտօնագրերը պէտք է վիզէ եղած ըլլան օսմանեան հիւպատոսներու կողմէ. իսկ առնուելիք տուրքի քանակութեան մասին տակաւին որոշում մը տրուած չէ։

ՀԱՑԿԵՐՈՒԹ.—Նախընթաց գիշեր, գերմանական դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ անգլիական դեսպան Սըր Քլառ Ֆօրտի։ Ներկայ էին օտար դեսպաններուն մեծ մասը, կայս. անձնական Գանձուն Նախարար Վահմ. Միքայէլ փաշա Փորթուքալ և ուրիշ բարձրաստիճան անձինք։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՐԴՈՑ որոշմամբ, ի Փարիզ «[illegible]» անունով կազմակերպուած վիճակահանութիւններու ընկերութեան Կ. Պոլսոյ և Իզմիրի մասնաճիւղերը փակուեցան, օտար վիճակահանութիւններն արգիլուած ըլլալով Թուրքիոյ մէջ։ Այս կարգի ուրիշ բոլոր վիճակահանութիւնք եւս պիտի արգիլուին։

ԱՆՎԷՐՍԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ.—Յայտնի է թէ 1894ին Անվէրսի մէջ տեղի ունենալիք ցուցահանդէսին մասնախումբը հրաւիրած է կայս. կառավարութիւնը մասնակցելու։ Ձեռնարկը դիւրացնելու համար, Պելժ կառավարութիւնը առաջարկած է ուղղակի Անվէրս փոխադրել Շիքակոյի արուեստահանդէսին մէջ ցոյց դրուած նիւթերը։ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը Բ. Դրան հաղորդած է այս առաջարկը։

ԱՆՄՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.—Օսմանեան անծուխ վառօդին համար շինուելիք կայս. գործարանին իբրեւ մէկ նմոյշը մայրաքաղաքիս շրջակայքը շէնք մը կառուցուած ըլլալով, սկսուած է նոյն վառօդի պատրաստութեան իբրեւ նմոյշ։

ՄԵՏԱՔՍ.—Բ. Դուռը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ օտար երկիրներէ Թուրքիա ներածեալ խամ մետաքսներու և այլ այդ կարգի նիւթերու ներածման ու արտածման եղանակին նկատմամբ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Էնկիւրիէն և աւելի հեռուներէն մեծաքանակ արմտիք կը փոխադրուին և շինուած ամբարանոցները նեղ կուգան զայնս պարունակելու և թէ ամէն շաբթու մէկ քանի շոգենաւեր կ'երթեւեկեն արմտիք փոխադրելու համար։ Կ'ըսուի թէ Նիկոմիդիոյ և Ատաբազարի մէջ Օսմ. Դանքայի մասնաճիւղեր պիտի հաստատուին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ օր Սկիւտարի Չիֆթէլի Քաղինօի կողմերը հինգ մարդեր յանկարծ յարձակեցան Միհրան անուն անձի մը վրայ, որ այդ կողմերը կը պտտէր որսորդութեան համար։ Չարագործք յափշտակեցին անոր վրայ գտնուած գոյքերն ու եօթը մէճիտիյէի չափ դրամը։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ այս տարի ամեն տարուընէ աւելի սաստկութեամբ տենդ կը տիրէ հոն և թէ կուսակալութիւնը հրամայած է Թաղապետութեան նախագահին որ աղքատներուն ձրի դեղ տրուի։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍԷՆ կը գրեն թէ անցեալները Կ. Պոլսէն հոն գացող հրեայ ընտանիքէ մը վաթսուն տարեկան կին մը քոլերայի նշաններով հիւանդացեր և մէկ օր յետոյ մեռեր է։ Տունը չղթայի ներքեւ առնուեր է։ Ուրիշ հրեայ մ'ալ քոլերայէ վարակուեր է։ Հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են։

«ԿԱԶԷԹ ՏԷ Զ'ՕՓԻԹՕ» (հիւանդանոցներու լրագիր), որ Թուրքերէն և Ֆրանսերէն լեզուներով կը հրատարակուի մասնախումբի մը կողմէ և խմբագրապետութեամբ Վահմ. Մավրոյէնի փաշայի, հիմնադիր-տնօրէն նոյն գիտական թերթին, այսուհետեւ պիտի ենթարկուի Տպագրական Տեսչութեան կողմէ պահանջուած ձեւակերպութիւններուն։

ՄԱՂՆԻՍԱՅԻ մէջ այս տարի հնձոց առատութիւն ըլլալով, գիներն անկում մը կրած են։ Ցորենի մէկ օխան տեղական դրամի գնով 30-35 փարա է։ Գարին, պագլան, լուբիան, բամպակն և այլն չափաւոր գիներով կը ծախուին։ Զամիշի բերքն ալ շատ առատ է, սակայն գիներն ինկած են։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութիւնն այսօր Մուտանիա պիտի զրկէ հարիւրի չափ գաղթականներ, որք Վառնայէն եկած են։

ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼԻ ու Եալովայի ծովեզերեայ գիւղերուն մէջ ձիթապտուղի հունձքն այս տարի բաւական առատ է։

ՓԼՈՒԶՈՒՄ.—Անցեալները Այվանսարայի մէջ բաղնիքի մը պատը փլչելով 70 տարեկան կին մը փլատակաց տակ մնացեր ու մեռեր է։ Աղջիկ մը եւ ուրիշ կին մըն ալ վիրաւորուեր են։

ԳԱՖՐԱՅԻ գաւառակին գիւղերուն մէջ երեւան ելած մարախները բոլորովին բնաջինջ եղած են՝ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ։

ԳԻՐԳԻՐԻԼԻՍԷՆ կը գրեն առ Սապահ թէ ձեռնհաս իշխանութեան տեղեկութիւններ տրուած են տեղւոյն կառավարական պաշտօնեից ոմանց նկատմամբ եւ թէ յատուկ յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ կատարուած քննութեամբ այն պաշտօնեայք, որոց զեղծումները ստուգուած են, փոխուեր են։

ԹԻՖԹԻՔ.—Անտառաց, հանքաց եւ երկրագործութեան նախարարութեան եւ ձեռնհաս իշխանութեան միջեւ բանակցութիւնք կը կատարուին Գասթամոնիի նահանգին մէջ թիֆթիք արտադրող այծերուն աւելցնելու համար։

ԷՎՂԱՖԻ նախարարութիւնն որոշած է նորոգել մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած իսլամական գերեզմանատանց այն պատերն, որք փլած են։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ.—Անգլիական նամակատան Պոլսոյ գրասենեակը, որ մինչեւ հիմա Վիթալ խանը կը գտնուէր, փոխադրուած է Քամանտօ խանը։

ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ՍԷԼԱՆԻԿ.—Անցեալները անգլիական նաւատորմը կը ժամանէ Սելանիկի նաւահանգիստը։ Այս այն նաւատորմն է որուն մասն կը կազմէր ընկղմեալ Վիքթորիա զրահաւորը։ Նախընթաց կիրակի, երեք նաւաստիներ, որք ցամաք իջած էին, կռուի կը բռնուին վատահամբաւ տան մը տեղւոյն մէկ քանի յաճախորդներուն հետ։ Կռուի միջոցին, Նաւաստիներէն մէկը, Ճիօվաննի Ֆէնչ, Մալթացի, զարնուելով՝ անկենդան գետին կը փռուի։ Ուրիշ մըն ալ ծանրապէս վիրաւորուելով հիւանդանոց կը փոխադրուի։ Շնորհիւ տեղւոյն ոստիկանապետին, չարագործները որք երկու հրեայ և մէկ Թուրք են, կը ձերբակալուին։

Սակայն սպանուող Ճիովանի նաւաստիին մահը ցաւ պատճառած է, վասն զի Վիքթորիային աղէտէն ազատած է, և այդ սոսկալի վտանգի պահուն, նշանաւոր քաջութիւն ցոյց տուած և շատ կեանքեր ազատած էր։ Ու հիմակ, այդ մարդակուլ աղէտէն ազատելով, հրեայի մը դաշոյնովը կ'ոչնչանար։ Փառաւոր յուղարկաւորութիւն կը կատարուի, ի ներկայութեան բազմաթիւ սպաներու և նաւազներու։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

Ս. Պէնլեան էֆէնտիի օսմ. թատերական խումբն այս գիշեր, Գատըգիւղի Ձըմեռնային Թատրոնին մէջ պիտի ներկայացունէ, Թուրքերէն լեզուաւ, ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ, թատերգութիւն 5 արարուածով եւ պատկեր մը։ Գլխաւոր դերակատարներն են՝ տիկնայք Զ. Հէքիմեան, Ն. Սաթենիկ, Օր. Բնար, Օր. Ազնիւ, Թ. Ֆասուլեաճեան, Ս. Պէնլեան և Տ. Մաթէոսեան էֆէնտիները։

Սոյն ներկայացումը կազմուած է ի նպաստ խումբին յաջող դերասանուհիներէն Տիկին Սաթենիկի որ շատ համեստ ու շատ անկեղծ յայտարարութեամբ մը, զոր հրատարակած էինք երեկ, կոչում կ'ընէ Գատըգիւղի թատերասէր հասարակութեան որ անշուշտ նպաստաւոր ընդունելութիւն մը պիտի ընէ անոր այդ հրաւէրին։

* *

Թէփէ-Պաշըի Թատրոնին մէջ, ֆրանսական խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացունէ

ՊՕՔԱՍ-BOCCAGE

Պօքասի դերը պիտի կատարէ Օր. Իզաբէլ Կուէտօն։

ՔՈՆՔՕՐՏԻԱ

Քոնքօրտիայի Վարչութիւնը կը հաղորդէ թէ 4 պարուհիներով և 4 պարողներով կազմակերպեալ Եղ Թամ-Թամ գատրիլը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի գիշեր։

Ի մօտոյ, նոր արթիստներ պիտի հասնին, որոնք պիտի աւելցունեն Քոնքորտիայի ներկայացմանց շահեկանութիւնը։

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Կայս. Դանքայի (Պոլսոյ գործակալութիւն) հանած Բուլկէրի պարտաթուղթերը կը վաճառուին Պ. Ալեքսանդր Տ. Ծանէքթեանի քով, Քարաքէօյ, թիւ 12։

5—12 Կ. Պոլիս 4 Նոյեմբեր 93

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Սրտի կատարեալ ուրախութեամբ մը, որ յատուկ է մեծամեծ փորձութիւններէ ազատողի մը, կը փութամ անհուն շնորհակալութիւնս յայտնել հրապարակաւ թաղիս ծանօթ բժշկին, Մեծ. Տոքթ. Յակոբ էֆ. Քէմհաճեանի, որ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ դարմանեց կնոջս վտանգաւոր մէկ հիւանդութիւնը՝ իւր արհեստական ճարտարութեանը միացնելով իւր սովորական խղճամիտ եւ անձնուէր հոգածութիւնը։

Սոյն հիւանդութեան մի քանի բժշկաց կողմանէ անբուժելի կարծուելու պատճառաւ տուած ըլլալը, պարտաւոր կ'ընէ զիս, ընտանեօքս հանդերձ, ցմիշտ երախտապարտ մնալ առ յիշեալ համակրելի Տոքթորին։

ՄԱՏԹԷՈՍ ԷՅՈՒՊԵԱՆ

10 Նոյեմբեր 1893
Սալմաթօմրուկ

ՕԹԷԼ ՏԸ ԲԵՐԱ

(Hôtel de Péra)

Բէրա, Հիւլէլու Նոր Թատրոնին դէմ, թիւ 233

Գիւղերէն Բերա միայնոյ անձինք սովորաբար դժուարութիւն կը քաշեն գիշերն անցունելու տեղ մը գտնելու համար։ Մեծ օթէլներ շատ սուղ են, պզտիկներն ալ շատ անյարմար։ Լիւքսէմպուրկի վարձակալ Պ. Տիմիթրօ Զաննօբուլօ վարձած է Թօքաթլեան շէնքին դիմաց գտնուած օթէլը, զոր ամբողջովին կահաւորած ու յարդարած է ի նորոյ։ Կատարելապէս մաքուր անկողիններ, առատ ջուր և լաւ սպասարկութիւն. գիներու չափաւորութիւնը նոր առաւելութիւն մը կ'աւելցունէ ասոնց վրայ։ Ճաշ չի տրուիր այդ օթէլին մէջ, որ միմիայն յատկացուած է Բերայի գիշերային հիւրերուն՝ պառկելու համար։ Շիտակ ճամբուն վրայ այսպիսի օթէլ մը, հանգստաւէտութեան ամեն պայմաններով, մանաւորապէս յանձնարարելի է։

309 2—10

ԱԶԴ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քինաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութենէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտախտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդով տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քինաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատրամադրութենէն եւ անմիջապէս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելին առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քինաքին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քինաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քինաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերոյթեանը, իր գիտական անբաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի շքադրամներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քինաքներ ունեցած են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամէն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քինաքը, եթէ կ'ուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒՔԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսիատի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄ ԻՏԱԼԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀՌՈՄ, 24 Նոյմ.—Քննիչ յանձնաժողովը կը յայտարարէ թէ դատական իշխանութիւնք չեն ընդունած Պանքա Ռոմանայի տնօրէն Թանլոնկոյի քովէն ելած բոլոր թուղթերը։ Հաստատուած չի համարիր թէ նախարարապետ Պ. Ճոլիդդի 1892 նոյմ.ին դրամ ընդուներ է նոյն Պանքայէն՝ ընտրական նպատակաւ։ Չի հաւատար նաեւ թէ նախարար Լաքավա ընտրական դրամ ընդունած է։ Բայց կը պախարակէ զՊ. Ճոլիդդի՝ զՊ. Թանլոնկօ Ծերակոյտի անդամ անուանելով՝ Պանքա Ռոմանայի վրայ քննութիւն մը բացուիլն ի նկատ չառնելուն համար։ Կը պախարակէ նաեւ նախարարական վեց պաշտօնատարներուն նոյն Պանքային հետ սարքած յարաբերութիւնը։

—Պ. Ճոլիդդի և պաշտօնակիցք որոշեցին հրաժարական մատուցանել թագաւորին։

ԿՐԿՑ.—Հանգուցեալ Աղեքսանդր իշխանին մարմինը պիտի թաղուի Սոֆիայի մէջ։ Մարմինը տանելու համար պուլկար պատգամաւորութիւն մը հոս պիտի գայ։

ՀՌՈՄ, 23.—Արտաքին գործոց նախարարն Երեսփ. ժողովոյ մատոյց պաշտօնագրոց հաւաքածոյն՝ Էկ-Մորդի դէպքին վրայ (ընդ մէջ ֆրանսացի և իտալացի գործաւորներու) և Պանքայից գործին վրայ քննիչ յանձնաժողովոյն տեղեկագիրը։ Խորին տպաւորութիւն։ Ժողովն յուզեալ էր։ Նիստը վերցուեցաւ (Տե՛ս վերը)։

ԳԱՀԻՐԷ.— 1894ի նիմտացոյցն է՝ 10,075,000 ոսկի հասոյթ և 9,540,000 ոսկի ծախք։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 13 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110	
3 » Փարիզի »	22	90
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Ալրի)	24	18
Բերայի մէջ	—	—
Առաւօտուն [illegible]	24	19
Կէս օրին	24	19
Թանզիմաթի Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	—	—
» » ժամ 5ին	—	—
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ		
Փոխառ. [illegible] Մէճիտ	56	
»	34	75
»	26	
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ		
Օսմանեան [illegible]	—	—
Քրէտի Ժէնէրալ	7	20
Պանքա տը Քոնս.	3	05
Օսմ. Շոգեն. է փալէօր	4	10
Ռէժի Օսմ. Ոսկի	18	—
Թրամուէյ	575	
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	310	
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆր.	90	
Թունէլ [illegible]	39	

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ
ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բ

Ծովային ճամբորդութեան ատեն եթէ կայ ձանձրալի, խրտչեցուցիչ բան մը, այն ալ Նաւավարներու վարմունքն է դէպի ուղեւորը։ Հազիւ թէ շոգենաւը Սամսոնի առջեւ կանգ առաւ և ահա Նաւավարներ, սլոցլացող աչքերով, գլգլանին վեր սոթտած, սրունքնին բաց, բոկոտն, անտաշ կատարեալ երեւոյթով ներս թափեցան և սկսան ասոր ու անոր բեռները քաշկռտել, ստիպել զանոնք՝ ցամաք հանելու։ Ուղեւորներն ի զուր կը գայրանան, կը պոռչտան զիրենք ազատ թողուլ, բայց վերջապէս տեղի կուտան անոնց բուռն թախանձանքին, անհարկի ու անհամ ստիպումներուն. և նաւակները կը վարձուին դուրս ելլելու. ամենն այս չէ, երբ ամէնի ծովն ալեկոծ կը ծփայ ու յաղթ ալիքներ կը գլտորէ, անոնք կ'սկսին իրենց չարաճճիութեան. Նաւէն հեռանալ թէ չէ, սակարկուած վարձքը կը կրկնապատկեն, կ'եռապատկեն և կ'սկսին տարբեր ուղղութեամբ թիավարել. ճամբորդը ահարկու մռնչող կոհակներուն ի տես, որք նաւակն իրենց փրփրադէզ գագաթին վրայ առած մինչեւ երկինք կը բարձրացնեն ու յետոյ կը պատռեն, մէայլ անդունդ մը կը պեղեն կլլելու համար զայն. կը սոսկայ, կը զգայ թէ կեանքի ու մահուան նեղ սահմանին վրայ կը տատանի, վերահաս վտանգին արհաւիրքը կը պրկէ իր էութիւնը. ալ ոչինչ արժէք ունի իր աչքին առջեւ. յուսահատ մերժումէ մը ետք, կ'ստիպուի վերջապէս պահանջուած ստակը վճարել։ Այն ատեն Նաւավարներու սիրտը բիրտ ուրախութեամբ մը ուռած գիւղային ծիծաղ մը դէմքերնուն վրայ պազպաճուն՝ կ'սկսին ուժով ուժով քաշել իրենց թիակները ու կը հանեն զանի ցամաք։

Սամսոնի առջեւ փռուող ծովը միշտ կատղած ու փրփրած է. հազուադէպ է զայն անդորր տեսնել և ասիկայ մեծապէս կ'օգնէ անկուշտ ու ծախշք Նաւավարներու մեքենայութեանց։ Յաճախ թղթատար շոգենաւը, ծովին սաստկութենէն, առանց կարենալու նամակներու պայուսակը դուրս տալ՝ կը շարունակէ իր ճամբան դէպի Տրապիզոն, որովհետեւ ամենէն խիզախ Նաւավարն ու ամենէն ամրակուռ մակոյկը չեն կրնար սանձակոծ կոհակներուն կուրծք տալով մօտենալ Նաւուն։ Սակայն, բարեբաղդաբար, երբ մեր նաւը խարսխեց, ծովն անհուն կապոյտ հայելիի մը նման կը շողար, որուն վրայ վազվզող նաւակները կը ցանցէին գործ ու խուսափուկ արտաներ։

Հիմա շոգենաւին մէջ ամէն մէկ վարկեանը մէկ մէկ՝ երկար դարեր են, դուրս ելլողներուն սիրտը խայտանքով ուժգնակի կը տրոփէ. խօլ իրարանցումը ակներեւ է։ Հոս հոն Բայուցի քանի մը երիտասարդներ կը նշմարեմ. սիրտե՜ն են. միայն երկու ցերեկ այդ տղաքներուն հետ մէկտեղ անցուցինք, կը սիրէի ատոնց քով ապրիլ ու անոնց կեանքը քրքրել։ Հիմա ալ դուրս ելլելու կը պատրաստուին. իրենց բաժանումը ինծի տխուր զգացում մը կուտայ, իբր թէ հին բարեկամներ եղած ըլլայինք. ատոնցմէ ոմանք բաւական երկար տարիներ ծովին դրացի եղեր են. իրենց պիխերը դեռ չծլած, Պոլիս եկեր ու հիմա ոլորած ետ կը դառնան. վերջին անգամ մըն ալ կը նային ծովին ալիքներուն ճերմակ փրփուրին, որոնց երկար տարիներ խառնեցին իրենց կապոյտ երազները։ Կը սիրեմ մտածելով որ գուցէ անգամ մըն ալ պիտի չպատեն այս ծովը, ու պիտի միայն հոն ուր իրենց պապերնին ու մամիկնին միայնին ու պիտի միայն յաւիտեան։

Ահա այս զգացումներով նաւակի մը մէջ կը նետուիմ ես ալ։ Նաւահանգիստ ելլելուս՝ սիրտս տխրութեան ու հրճուանքի խառն զգացման մը ներքեւ կը հալի. աղօտ կերպով, մշուշապատ կը յիշեմ կեանքիս եռամեայ կտորը, զոր Վոսփորի ափերուն թողուցի և հիմա կերթամ դարձեալ նորոգել երկու ամսուան չափ այն կեանքը, զոր պղտորեցուցի այն տեղ, որ մնաց և ուռճացուց իմ մանկութիւնս ու փոխթեցուց մաքիս մէջ, պատանեկան յիշատակներս ու երազներս. պէտի երթայի տեսնել ծննդավայրս, որուն մանրանկարը անջինջ ունէի միշտ իմ յիշողութեանս անեղծանելի ալպոմին մէջ։

* * *

Սեւ ծովու գեղեցիկ ու սիրուն Նաւահանգիստներէն մէկն է Սամսոն։ Եւրոպեան ու Ասիական ճաշակը ձեռք ձեռքի տուած կը զարդարեն այս ծովեզերեայ քաղաքը. շէնքերը կոկիկ ու ակնահաճոյ են։ Սակայն Սամսոնի կլիման, օդն ու ջուրն անհանդուրժելի են, մանաւանդ այս վերջինս որ ոչ նուազ կը նեղէ ուղեւորը։

Շաբաթի մը չափ ցամաքի վրայ ճամբորդելին համար ամենէն կարեւոր բանը կառքն է՝ իր ձիերով ու կառապանով. ո և է անփութութիւն շատ սուղի կը նստի. ճամբան գերբուկ, ահագին զառիվերներ անպակաս են. պէտք է քալես, եթէ ճամբան մնալ չես ուզեր, և շիտակը ամենակիզիչ եղանակին, յորում՝ երկինք կարծես կրակ կը թափէ ու տաք, շոգիի մը չափ տաք խորշակ մը կը շնչէ, քաշ ունելիք բան չէ քրտինքի կոհակի մը մէջ քալե՜լ ու քալե՜լ։

Ուստի առաջին գործս կ'ըլլայ երթալ մեր Սամսոնի գործակատարին Օ. Գ. ընկ. գրասենեակը, հասկնալու համար որ մեր կառապանը հո՞ս է։ Ժխտական պատասխան կ'առնեմ, ամիսէ մը ի վեր չէ եկած. մտմտուքը կը պաշարէ զիս. սակայն կ'ըսեն ինձ թէ Սեբաստիոյ կառապան մը կը գտնուի. կանչել կուտանք զայն ու 12 մէճիտ սակարկելով կ'որոշենք մեկնիլ հետեւեալ օրն իսկ։

Այս մեծ հոգէն ազատած՝ կ'ուզեմ անգամ մը այցելել Սամսոնի վարժարանը։ Որովհետեւ անծանօթ է ինձ այն հաստատութիւնը, ուր Սամսոնցի տղայոց մաքին սնունդ կը ջամբուի, կը հարցնեմ եւ տեղն ստուգելէ վերջ կուղեւորիմ դէպի հոն. փոքր զառիվերէ մը ելած պահուս կը հանդիպիմ մօրուսաւոր, միջահասակ 30-35 տարեկան մարդու մը. դասատուներէ մէկն է. կը մտնենք վարժարան։ Նիւթական շէնքը, է՛հ, մնաս չունի, բայց ուսումնականը տեսնենք։ Սրահէն ներս կը մտնենք. սեղանի մը առջեւ, աթոռի մը վրայ մէկը նստած է. կը ճանչնամ Նշան էֆ. Զատրճեանը, Սեբաստիոյ դասախօս մը հայկաբանութեան և մանաւանդ երաժշտութեան մասնագէտ։ Շիտակը բաւական սիրուն անակնկալ մը. Նշան էֆէնտի կիւրին կը դասախօսէր. այս փոփոխութեան անգիտակ էի։

Քաղաքավարական արարողութիւններէ վերջ, գպրոցին վրայ տեղեկութիւններ կ'ուզեմ։

Սամսոն մէկ վարժարան միայն ունի, ուր կը յաճախեն 90 ի չափ աշակերտներ։ Վարժարանի շրջանն է 6 տարի. մէկ նախապատրաստական և 5 դասարան։ Ունի աղջկանց վարժարան մը տղայոց շէնքին կից, ուր իրենց միտքը կը կրթեն 70 հոգի Եւայի սեռէն։

Տղայոց կը դասախօսուի հայերէն, Թրքերէն, Ֆրանսերէն, մաթեմաթիկ, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն երաժշտութիւն և կրօնք։ Փառք Աստուծոյ, անօգուտ «ութիւններ» չեն խճողեր վարժարանի ծրագիրը։

Այս ուսումները կը դասախօսեն երեք դասատուներ, որք իրենց պաշտօնին գիտակ ու կարող անձեր կերեւին և այն վարժարաններն, ուր իրենց ուսումն առած են, նպաստաւոր գաղափար մը կազմել կուտան իրենց վրայ։

Նշան էֆ. Զատրճեան, Սեբաստացի, կը դասախօսէ Հայերէն և երաժշտութիւն։

Յովակիմ էֆ. Աշըքկէօզեան Խնձեցի, Գէորգեան Ճեմարանէն շրջանաւարտ՝ կ'աւանդէ Թրքերէն, Մաթեմաթիք և Աշխարհագրութիւն։

Յովհաննէս էֆ. Աբգարեան Տրապիզոնցի, Սանասարեան վարժարանի աւարտականներէն, դասախօս Ֆրանսերէնի, Պատմութեան և կրօնագիտութեան։

Իսկ աղջիկները կ'ուսանին Հայ. Թր. Թուաբանութիւն, Ձեռագործ և Ձեռագիտութիւն, որոնց մէջ բաւական յառաջադէմ են. ունին մէկ վարժուհի, Եւգինէ Գարօզլանեան, բնիկ Պոլսեցի։

Որովհետեւ ժամանակը բաւական ուշ էր, աշակերտները մեկնած էին, որով չկրցայ ո և է դասախօսութեան ներկայ գտնուելով անոնց կարողութեան վրայ որոշ գաղափար մը կազմել. սակայն ինձ հաւատացին թէ վարժարանը լաւ վիճակի մէջ է. անհուն հրճուանքի մը սիրտս խորը եւ անճառ բերկրանքի մը հոգւոյս ալքերուն մէջ տատանիլը զգացի։ Գրեթէ ամէն գաւառ, ամէն քաղաք իր վարժարաններու մասին գանգատի տրտունջներ կը թափէ մեր առջեւ։ Եւ ամէն գաւառ առհասարակ կրթական մեծ տագնապի մը մէջ է, պիտի ըսէի երկունքի մէջ, եթէ սակայն վստահ ըլլայի որ քիչ ատենէն լաւ կացութիւն մը պիտի ծնանէր։

Անապատներու մէջ ճամբորդող ուղեւոր մը, երբ այնքան ցանկալի ովասիսի մը կը հանդիպի, գիտէք թէ ի՛նչ կ'զգայ, ի՛նչ կ'անցնի իր հոգիին մէջ. գաւառներու կրթական անապատին մէջ, Սամսոն ովասիս մը չէ՞, ի՛նչ կ'ըսէք։ Գոնէ ես այդ տպաւորութիւնն ունեցայ։

ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒԳԱՍԶԵԱՆ

ԿՆՈՋ ՊԱՏԻՒԸ
[ՍԻՐԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ]

Ա.

Ժոռժ տը Սան-Ռէմօ յոյժ երիտասարդ, գեղեցիկ դէմքով, վառվռուն աչքերով, ժպտուն, հրապուրիչ ձեւերով մէկն էր։

Ի՞նչպէս սիրեց տիկին տը Թրէժան կոմսուհին և ի՞նչպէս սիրուեցաւ անկէ։ Չեմ գիտեր, միայն սաչափը ըսեմ որ զիրար սիրեցին։ Երեկոյթներու մէջ խրարու պատահումներ, փոխանակուած նայուածքներ, յետոյ, պարած ատեններն, ձեռքերու սեղմումներ, վերջապէս խոստովանութիւններ որք կը խուսափէին վալսի մը մոլորուն գիրկընդխառնումներուն մէջ։ Միթէ ասկէ աւելի պէ՞տք է երկու անձեր զիրար սիրելու համար։

Տիկին տը Անուբէթ Թրէժան տասնեւութը տարեկան ամուսնացած էր այնպիսի մարդու մը հետ որ իր տարիքին երեքպատիկն էր։ Իր ծնողքին պատրաստած այս ամուսնութիւնը ընդունած էր։ Քանի մը տարի անցաւ և երբ տիկին տը Թրէժան ճանչցաւ Ժոռժ տը Սան-Ռէմօն, այնքան գեղեցիկ ու հրապուրիչ էր որմէ ամեն ոք կ'ակնածէր։

Տը Թրէժան կոմսը կարծած էր որ կինը զինքը պիտի սիրէր։ Միմիայն անապակ բարեկամութիւն մը տուաւ անոր։ Այն ատեն բուռն նախանձ մը զինքը լափել սկսաւ։ Իր կնոջմէն չկարենալ սիրուիլ, իրեն համար տանջանք մըն էր. սակայն կատաղութեան փրփուրներ իր շրթունքներէն դուրս կը ցայտէին, երբ կը մտածէր թէ ուրիշ մը կրնար տիրապետել իր կնոջը սրտին։ Ուստի հանդարտեցնել իր երկիւղները, և կինը Իզերի մէջ ունեցած դղեակներէն մէկը տարաւ, լեռներուն մէջ, «հոն ամիս մը պիտի կենանք», ըսելով։ Իր դիտաւորութիւնն էր այնտեղ կենալ որքան կարելի էր երկար ատեն, հոն մինակ ըլլալ այն կնոջը հետ որուն համար յիմարանման տարփանք մը կ'զգար և զայն ամեն փորձութիւններէ զերծ պահել։

Շատ ուշ էր. տիկին տը Թրէժան կոմսուհին սիրած էր։

Այսու հանդերձ գուշակած էր իր ամուսնոյն սրտին մէջ անցածները։ Անոր սէրը աչքերուն մէջ կը կարդար ուր անոր ամբողջ կեանքը կեդրոնացած էր։ Երբեմն երկիւղ ալ կ'զգար։

Տը Թրէժանի դղեակը լեռան մը գագաթն է, հրանալի հեռանկարով մը։ Գեղեցիկ անտառ մը անոր շուրջը կը տարածուի։

Երեկոյ մը, տիկին տը Թրէժան դղեակէն քիչ մը հեռացած էր։ Շագանակենիներու ճամբուն վրայ կը պտտէր։ Յանկարծ երիտասարդ մը ելաւ առջեւը։ Հեղձամղձուկ ճիչ մը արձակից կոմսուհին։

— Դո՛ւն... Ժո՛րժ...։

— Այո՛, պատասխանեց երիտասարդը, ես որ չկրցայ քու բաժանմանդ վարժուիլ։ Ո՛հ, շատ ջանացի զքեզ մոռնալ... Բայց շատ կը տառապէի և իմ ճիգերս յաղթուեցան... Մնաց որ, ամէն ինչ մէկ եղած էին մեզի միացնելու. միթէ ես ալ այստեղացի չե՞մ. ես և եղբայրս դղեակ մը չունի՞նք և միթէ երկինք չէ՞ որ հոս կը բերէր քեզ, ուր ամէն անձէ հեռու կրնայինք զիրար տեսնել միայնակութեան մէջ և գաղտնաբար զիրար սիրել... Ուրեմն, ի՞նչ կուզէիր որ ընէի, Բարիզէն հեռացայ, եղբօրս քովը եկայ, և անձկալից սպասեցի այն պահուն ուր պիտի տեսնէի զքեզ, պիտի խօսէի հետդ. Չէ՞ր կրնար միթէ քեզ համար, սիրահարէ զատ, նաեւ մխիթարիչ մ'ըլլալ. քու ականջին ի վար երգել—օրօրոցի մանկան պէս— այն մեղեդիները որք իմ զգացմանս և սէրս պիտի բովանդակէին։ Ցաւոտեան իմ սիրտս, մարմինս, ամբողջ կեանքս քուկդ է, պաշտելիդ իմ Անուբէթ, սիրտս քեզմով լեցուած է և քու հրապուրիչ դէմքդ քանդակուած է անոր վրայ, քուկդ է մինչեւ այն վայրկեանը երբ հաճէիր ըլլալ քեզ մերժել, խոստանալս զայն ու պիտի օրհնէ քեզի միշտ, գէթ մի անգամ ճանչցած ըլլալուս քու գգուանացդ քաղցրութիւնը։

Անուբէթ մտիկ կ'ընէր զայն հիացմամբ։ Ինքն ևս նախապէս յաղթուած էր։ Կը զգար որ իր ճակատագիրն էր Ժոռժը սիրել, անոր պատկանիլ, եւ չէր մաքառեր այդ ճակատագրին դէմ։ Եւ հիմա այնքան աւելի բուռն կերպով կը սիրէր զուցէ քան իրենց մեկնած ատենը, անյաղթելի արգելքներու պատճառաւ, եւ թէ իրենց սիրոյն վրայ սոսկալի վտանգ մը կ'սաւառնէր, ամառնային մրրկալից օրուան մը սեւ ամպերուն պէս։

Ժոռժ՝ Անուբէթի ձեռքերը կը բռնէր և իր ջերմոտ շրթունքներովն անոնց վրայ կը շրջէին։ Դիմադրութիւնը նախ և առաջ տկար եղաւ, քիչ յետոյ բոլորովին դադրեցաւ։ Յետոյ, տը Թրէժան կոմսուհին, արբշիռ, սիրատոչոր, ճակատը խոնարհեցուց, եւ զայն դողդղջուն ու հեծկլտանօք, իր քով ծնրադրած սիրահարին ուսին վրայ դրաւ։ Իրարու շատ մօտ էին, տակաւին անկեղծ ուրախութեամբ մը խորլին եռանդեանը մէջ։ Իրենց փափաքները այս մօտաւորութենէն անդին անցած չէին։

Շարունակեցին զիրար տեսնել։ Կոմս տը Թրէժան ցերեկները որսով կ'անցընէր, հանդարտ, երջանիկ, իր կինը մինակ կարծելով. գո՛հ՝ առանց գանգատելու բնակած ըլլալուն այս գրեթէ վայրենի մենավայրը։ — Ժոռժ եւ Անուբէթ օգուտ կը քաղէին այս աւելեններէն. դղեկին ցանկապարտէզին եւ մթին անդքերու մէջ ուր բնաւ չպիտի վտանգուէին, կը շարունակէին զիրար սիրել, եւ այնտեղ միայնակ, իրենց գորովները կը ջերմացնէին սիրային բառերով որք իրենց սրտերէն կը բղխէին։

Բայց խոհեմութիւնը ձեռքէ ձգեցին։ Ուժգին փոթորիկ մը պայթած ու քանի մը օրեր տեւած էր։ Պ. տը Թրէժան դղեկէն դուրս չէր ելներ, որով անկարելի կըլլար իր կնոջ դուրս ելլել Ժոռժը տեսնելու համար։ Երկու սիրահարներուն համար տագնապալի օրեր եղան. ուզեցին, ինչ որ ալ պատահէր, զիրար տեսնել։

Տիկին տը Թրէժան իր ծառայութեանը մէջ պառաւ կին մ'ունէր որ իր ստնտուն եղած էր եւ որ անձնուէր ու խորին սէր մը կը տածեր իրեն նկատմամբ։ Անուբէթ անոր դիմեց, նամակ մը տուաւ որ Ժոռժին տանի։ Ստնտուն նամակը Սան-Ռէմօի դղեակը տարաւ։

Այս գիրը ստացած ատեն, Ժոռժ քիչ մնաց որ ուրախութենէն պիտի խենթենար։ Անուբէթ անոր գիշերային ժամադրութիւն մը կուտար, ժամը տասնևմէկին միջոցները, երբ ամէն մարդ պառկէին դղեկին մէջ։ Կրնար աներկիւղ գալ. ծեր սպասուհին դուռներէն մէկուն առջեւ պիտի սպասէր եւ իրեն քովը պիտի առաջնորդէր զինքը։

Եթէ հարկ ըլլար պատէն վեր ելլել, սուր երկաթէ վանդակապատներէ մագլցել, Ժոռժ չպիտի վարանէր բնաւ։ Զայն, պիտի տեսնէր, պաշտելեալ Անուբէթը. Իրենց վերջին տեսակցութենէն ի վեր շաբաթ մ'անցած էր և իրեն կը թուէր թէ դարեր անցած էին և սոսկալի տագնապներու ենթակայ եղած էր։

Բ

Ժամադրութեան գիշերն է։ Ժոռժ պառաւ սպասուհւոյն առաջնորդութեամբ, դղեակը մտած էր։ Պէ՞տք է նկարագրել տիկին տը Թրէժանի ուրախութիւնը։ Բայց ո՛չ. անողորմ զղջում մը կ'զգար, բայց քաջութիւն չունէր այդ առաջին յանցանքին հետեւանքներուն վրայ դիմադրելու։ Կը սիրէր զայն և միանգամայն կը քարշէր ինքզինքն։ Իր բոլոր իղձով կը փափաքէր որ գար, և կը տենչար սակայն որ չը հնազանդէր։ Կուզէր անկէ խոյս տալ, բայց կուզար նստիլ իր սենեկին մէջ, այն տեղը ուր հրամայած էր սպասուհւոյն՝ բերել զայն։

Գերագոյն ճիգ մ'ըրաւ, ոտքի ելաւ փախչելու համար, որպէս զի չը գտնուէր այս ժամադրութեանը որուն ինքն իսկ օգնած էր։

Բայց ժամանակ չկրցաւ ունենալ, քանզի ճիշդ այն վայրկենին երբ դուրս կ'ելնէր, երիտասարդ անձ մը հոն կը նետուէր և կուգար անոր ոտքերուն փարիլ, կցկտուր ձայնով գոչելով.

— Գթացէ՛ք, գթացէք, մի՛ մեկնիք։

Ժոռժն էր. իր համարձակ և անբիծ երիտասարդութեանը ամբողջ փայլով, իր բնածին արիութեան և զօրութեան հրապուրանք վիճակին մէջ։ Նայուածքներուն մէջ այն կիզիչ եռանդը ունէր որուն տկարացեալ սիրտերը չեն կարող դիմադրել և զայն տեսնելով ու լսելով, Անուբէթ պարտեալ մնաց։

Ժոռժի ուրախութեան չափը անկարելի էր նկարագրել։ Բառեր կը պակսին այս տեսարանը նկարագրելու։ Չորս ժամեր սահած են։ Հիմայ, մեկնելու ժամն է...։ Սպասուհին հոն էր, կամացուկ մը կոմսուհիին դրանը զարկաւ։ Վերջապէս, Ժոռժ դուրս ելաւ, սպասուհւոյն ետեւէն, ինչպէս որ եկած էր. Ո՜հ, այս մեկնումը, գիշերուան խոր լռութեանը մէջ, համր քայլերով, մէկէ մը չլսուելու և չտեսնուելու համար, սիրտը խորտակուելու աստիճան բաբախուն։ Ժոռժ եկած պահուն երջանիկ էր ու ոչ մի վտանգէ պիտի վախնար, բայց այդ բոպէին, սիրտը վախով լի էր եւ կը կարծէր որ մէկը իրենց կը հետեւէր, կը լրտեսէր։

Սպասուհին առջեւէն կը քալէր, պըլպղացող երկայն նրբանցքին մէջ, Ժոռժ՝ անոր ետեւէն, երկուքն ալ լուռ, հազարումէկ զգուշաւորութիւններով կերթային, յանկարծ կանգ կառնէին տախտակամածին ոչինչ ճարճատումէն որ մեծ աղմուկի պէս կուգար այն խոր լռութեանը մէջ։

Յանկարծ, նրբանցքին խորէն լոյս մը տեսան, Ժոռժ եւ սպասուհին տեղերնին գամուած մնացին։ Պ. տը Թրէժանը նշմարած էին։

Սոսկալի վախ մը զանոնք սառեցուց։ Ի՞նչ ընել հիմայ, երկուքն ալ տակաւին մթութեանը մէջն էին. բայց եթէ կոմսը իրենց կողմը գար, ձեռքը լամբարը բռնած, կորսուած էին։ Դէթ վերադառնա՞լ։ Սպասուհին փախաւ. վախցած էր իր տիրոջը յանկարծակի երեւումէն, մոռնալով իր տիրուհին, մոռնալով իրեն յանձնած պաշտօնը, ամէն բան մոռնալով խոյս կուտար, կը վազէր և անհրաժեշտ կ'ըլլար սոսկալի յուզման մը ենթարկուած։

Ժորժ մինակ մնացած էր։ Քրտինքի խոշոր կաթիլներ իր ճակտին շուրջը կը գոյանային. Իրմէ երկու քայլ անդին, ետեւը, սիրոյ բոյնն էր. հոն, իր առջեւը, մահը։ Տեսաւ որ Պ. տը Թրէժան իր կողմը կը յառաջանար։

Կոմսը արդեօք կասկա՞ծ մ'ունեցած էր։ Արդեօք մատնութի՞ւն մը եղած էր։ Եւ կամ ո և է աղմուկ մը զայն իրենց կողմը բերած, անոր ուշադրութիւնը գրաւած էր։

Մէկ ձեռքին մէջ լամբարը գլխուն վրայ բռնած, կը յառաջանար. միւս ձեռքին մէջ ալ ըէվոլվէր մը։

Ժոռժ մտածեց թէ գերագոյն վճիռ մը տալու ժամը հասած էր։ Այս վայրկենիս միշտ զգայ մտածելով այն անձերուն վրայ որոնց ցաւ պիտի պատճառէր իր մահուամբը, իր եղբօրը մանաւանդ, որ շատ կը սիրէր զինքը։ Կը տեսնէր որ դեռ շատ երիտասարդ էր մեռնելու համար։ Եւ այս պահուն այն յանկարծակի սրտի սեղմումը զգաց զոր կ'ունենան ամենէն քաջերն խոկ երբ իրենց վերջին վայրկեանը հասած կը համարին, այն պահը որ կը սառեցնէ արիւնը իրենց երակներուն մէջ։ Բայց իր սրտումը դրած էր, ինչ որ ալ ըլլար, պարտէր տիկին տը Թրէժանը փրկել։ Ինքը, կորսուած էր, ամէն կերպով։ Սակայն զինքը զարնելէն ետք, Պ. տը Թրէժան չպիտի՞ երթար անոր սենեակը, խոցել կինը ըով, և զայն ալ չպիտի՞ զարնէր։

Ժոռժ, այս մտածմամբ իր ամբողջ մարմնոյն վրայ սարսուռ մը զգաց։ Իրեն կ'իյնար հիմա անոր համար իր կեանքը զոհել։ Անպատուեալ պիտի մեռնէր։

Այո՛, անպատուած, որովհետեւ պէտք չէր որ Անուբէթի ամուսինը կարծէր թէ իր կնոջը տարփածուն էր ինքն, այլ ուրիշ, գիշերը գիշերին մէջ ինչ գործ ունէր։ Գող մըն էր ուրիշին։

Գ.

Պ. տը Թրէժան նշմարեց տը Սան-Ռէմօն, ձեռք մը պիտի արձկէր, օգնութեան պիտի կանչէր, Ժոռժ անոր վրայ նետուեցաւ ու թալկելով, բռաւ.

— Չպիտի պաշտպանեմ ինքզինքս, պարոն։ Գիտեմ թէ կորսուած եմ։ Սպանեցէք զիս, եթէ կ'ուզէք։

— Հոս ի՞նչ գործ ունիք, հարցուց Պ. տը Թրէժան։

Տեսքով կը ճանչէր Ժոռժը։ Գիտէր սակայն թէ նա եւ եղբայրը դղեակ մ'ունէին մերձակայները։

Հեգնութեամբ, Ժոռժ սոսկալի խոստովանութիւն մը ըրաւ։ Պատմեց թէ խաղացած ըլլալով, հարստութիւնը կորսնցուցած է, հետեւաբար անձնակած էր կամաց կամաց, իր կարծեցեալ անպատուութեան նկարագիրը ըրաւ։ Տակաւ առ տակաւ ամօթալի ամէն աստիճանները իջած էր, եւ այժմ, գողութիւն կ'ընէր։ Որովհետեւ գողնալու համար էր որ, գիշեր ատեն, կոմսին ներկայութիւնը անգիտանալով, ներս մտած էր դղեակը։

Պ. տը Թրէժան ուշի ուշով կը դիտէր զայն։ Կարծես կը վարանէր անոր հաւատալ, ու, կարելի չէր իր աչքեր կեցող մարդը գտնելի գող մը չէր կարող ըլլալու։

Բայց Ժոռժ, համակամ, վարպետ պրտւթեամբ մը կ'ամբաստանէր ինքզինքը։ Ուրախ էր այժմ Ժոռժ ինքզինքը անոր համար անպատուելու, կորսուելուն պատճառ ըլլալու պարտականութիւն ունենալէն։ Ի՞նչ ուրախութիւն, իր պաշտած կնոջ համար մեռնիլ, իր պատիւը պահելու համար։

Սակայն, երբ միտքը եկաւ որ կրնար հրապարակաւ անպատուել, սաստիկ վիշտ զգաց։ Եթէ իր եղբայրը հաւատար թէ խօսք ոճրագործ մը եղած էր, ինչ սոսկալի բան։ Այն ատեն ծնրադրեց աղօթեց.

— Սպաննեցէք զիս, բսաւ խուլ ձայնով մը, բայց քանի որ կեանքս ձեզի կուտամ, գթացէք գէթ անոնց որոնց անունը կը կրեմ, որոնց վրայ իմ անպատուութիւնս պիտի ծանրանայ և իմ եղբօրս որ իմ մահուանս պատճառը գաղտնի մնայ։

Կոմսը միշտ անդրդուելի կեցած էր. կ'ուզէր հաւատալ թէ Ժոռժ ճշմարտութիւնը կըսէր իրեն։ Մինչ որ իրեն ալ ասոր կը փափաքէր. իր մայրն անգամ, որմէ այնքան կը վախնար որ չխոստովանիր, թէ իր կինը ամեն ըլլար։ Սակայն կը մնար գերագոյն փորձը կատարել տալ։

— Ել, բսաւ կոմսը անոր տալով իր զէնքը, քանի որ յանցանքներդ քաւել կուզէք ինքզինքնիդ զարնելով, շուտ գործադրեցէք զայն. թող արդարութիւնը կատարուի։

Առանց բառ մ'ըսելու, Ժոռժ բռնեց զէնքը, որուն վրայ սարսռ, ըմբռնելէ քաջ ու ինկաւ։

Դ.

Սան-Ռէմօի անդրանիկը խոկոյն կանչուեցաւ։ Փութալ գալ։ Ժոռժ դեռ կը շնչէր, մինչ իր եղբայրը գրկած էր զայն, կրցաւ պատմել անոր թէ ինչո՞ւ կը մեռնէր։

— Պէտք էր, անունդ չէ՞, եղբայր իմ, ըսաւ։

Եւ շունչը փչեց։

Զէնքին պայթումէն, կոմսուհին իր սենեկէն դուրս նետած էր։ Սոսկալի յուզման մը ենթարկուած, չէր հասկնար թէ ի՞նչ տեղի կունենար։ Բայց երբ Ժոռժին նըպատը տեսաւ, երբ կոմսը զայն ձայնելով բաղադրութեան թէ երիտասարդը գողութեան եկած էր, և թէ զայն բռնած ու ինքզինքն սպաննել... Ժոռժ՝ ո՛չ, ո՛չ, սուտ է, Ժոռժ գող չէ կրնար ըլլալ։ Յանկարծ, Պ. տը Սան-Ռէմօ անդրանիկը, նշան ըրաւ անոր. Ժոռժի գիտակը տարուեցաւ։ Երկրորդ անգամ մըն էր այս։ Պ. տը Սան-Ռէմօ այն ատեն ծնկեց և արտասուքով ըսաւ անոր. — Իմ եղբայրս մեռած է ձեզի համար, ձեր պատիւը պահելու համար։ Եղբօրս մահը զուր պիտի չըլլայ... Հիմա, մեզի կը մնայ լալ և աղօթել անոր վրայ։

Տիկին տը Թրէժան իր սենեակը դարձաւ, անկողնոյն առջեւ ծնրադրեց եւ սկսաւ հեծկլտալ։

Զուգելով իր կեանքին մէջ միակ սիրոյն յիշատակը անպատուած ձգել ամուսնոյն մտացը մէջ, ամէն բան երեւան հանեց և հակառակ անոր բուռն թախանձանքներուն, Եբենէզի շրջակայները գտնուող վանքերէն մէկն քաշուեցաւ։

Թարգմ. Լ. Թ.

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՅԼԻԽ
Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Դրնաճեան խան։ 398

Օ ԳԱՄԵԼԻԱ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
194—ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—194

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20 ԷՆ ՑՎԵՐՋ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԱՄՍՈՅ
ԲԱՑԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԱՄԷՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
ՈՐՔ ՎԵՐՋԵՐՍ ՀԱՍԱՆ ԲԱՐԻԶԷ, այսինքն

Նորաձեւ բրդեղէններ պարզ եւ ֆանթէզի։—Դոյն գոյն եւ ֆանթէզի ժաւըլներ եւ բըլիւշներ՝ ժաքէթներու եւ մանթոներու համար։—Գարանկանդէսի արդուզարդի համար, ճարուստ մեծ մետաքսեայ կերպասներու, քաշէմ տը շին, բանուած եւ պարզ շղարշ, փեռուր եւ բասմանդրի, պօա, ճողաճար, ճողաճոց, զուլպայ, եւ այլն եւ այլն։

ՅՈՅԺ ՉԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐ
ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԱՌԻԹՆԵՐ
ԱՄԷՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ P. D. Gonzalez [illegible]
ՌԵՅՆԻԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ 3—12

Ընդդէմ սպիտութեան «Վիչի» — լուծիչ փոշի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՕ
Ի ԲԵՐԱ — Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283 — Սուլ. Պայազիտ [illegible] 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործառնութեանցս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երեսնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ բլիշներս լաւագոյնս պիտի յաջողին։

Այս բառերուս ճշգութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ։ Փապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին։

Գիները համեմատաբար չափաւոր են։
822 24—100

ՏՈՒՔԹՈՐ Ա. ԳԱՐԱԳԱՇ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին օգնական բժիշկ Բարիզու Համալսարանի Մանկաբարձական եւ Կնախտաբանական հիւանդանոցին

Կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդներն Երեքշաբթի, Հինգշաբթի, Շաբաթ եւ Կիրակի օրերը, կէս օրէն վերջ, Բերա, Սագըզ Աղաճ փողոց թիւ 2. կը դարմանէ ներքին հիւանդութիւնները, կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ եւ ի մասնաւորի կը զբաղի մանկաբարձական եւ կնախտաբանական ճիւղով։

Հինգշաբթի օրերը ձրի։ 646

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Նումունէսի վէճհիլէ միւպայաասը մուգարրէր պուլունան 24,000 արշըն գանավաչօ իլէ 10,000 գրեւէյի աթիք վէժուհթալըն իլթիզամ թալիպ օլանլարըն հէյէթի Խազինէի Խասսայա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
11 Թըշրինի սանի 309 2—3

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 345, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷԻ ԴԻՄԱՑԸ

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանելու հասարակութեան թէ Փարիզէն ստացած են կանանց համար մեծաքանակ նորաձեւութիւններ, ինչպէս, շրջազգեստի համար յոյժ գեղեցիկ մետաքսեայ կերպասներ, բուրդէ բազմազան կերպասներ, շալեայ, բլիւշ և ուրիշ շատ նոր նիւթեր՝ բարձր նորաձեւութեան վերաբերեալ։

Գալֆօրուլօ եղբարց տունը նպաստաւոր կերպով ծանօթ է հասարակութեան իբրեւ ընտիր եւ լաւ նիւթ մատակարարող. հիմայ, Գալֆօրուլօ եղբարք փափագելով որ իրենց ապրանքներ աժանութեան կողմէ ալ նախամեծար համարուին հասարակութենէն, շատ չափաւոր գիներ նշանակած են։

Այս տունը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի իր այն սիրուն մետաքսեղէններուն համար, որոցմով հարսի զգեստներ կը շինուին։

860 ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ ՇԱՏ ՉԱՓԱՒՈՐ 14—20

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141 290

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4 146.418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099.000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական նրաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500.000

ՄԻԱՑԵԱԼ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 21 և 22 սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ. ԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ,

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

20 ՍԷՖԷՐ 1310

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

771

ԻԼԱՆ ՓԱՓԸ ՄԼՐԱՄՔԼՐԻ

Ասաքիրը Շահանէ մուաեէնաթը իչուն միւպայա օլունաճագ օլան 300,000 գըեէտէն 400,000 գըեէյէ գատար բաթաթէս իլէ 150,000 գըեէտէն 200.000 գըեէյէ գատար նօխուտըն Թըլրինը սանիի բուժմինին 15ինճի բազար իրթէսի կիւնի զարարը զամթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի սաաթ թէգարրուր իտէճէք Փիյաթըշսան 100տէ 5 թէնզիլի գասըլը օլունաճաղը ճիհէթիլէ իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 44 2—3

Երզաք անպարը իչուն միւպայա օլունաճագ օլան 1000 գըեէ սըարմաչէթ մօմունըն պէհէր գըեէսի 6½ գըշ. թամլ. պէհէր գըեէսի 6½ գըչ. թալիպլի եօհուրենունէ օւուպ Թըլրինը սանիի բուժմինին 15ինճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը զամթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գասըլը օլունաճաղը ճիհէթիլէ իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 43 3—3

ԿԱՀ ԿԱՐԱՍԵԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ

Բէյօղլու Եօքուշու թիւ 27 և Սերասքեր թիւ 14 [illegible]

Որպէս զի աւելի լաւ տեսակէ եւ աւելի աժան գնով ապրանք վաճառենք մեր այն յաճախորդաց որք պիտի դիմեն Վ. Ա. Դօլօլեան եւ Քրթիկեան անուամբ ասկից առաջ մեր հաստատած վաճառատունն ի Պոլիս Բիզա փաշա Եօքուշը թիւ 27, մեր պաշտօնեայներէն ծմուտ անձ մը ղրկելով այցելել տուած ենք Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Փարիզի, Լիոնի, Լոնտոնի, Իտալիոյ և, այլ տեղերու գործարանները եւ ծեռնեւեալ ապրանքները գնած ենք կանխիկ:

Թաւիշէ զանազան կերպասներ, տաֆթաներ, մէկ կտորէ Թաւիշէ կապերտներ, Թաղիներ, հնդկական կապերտներ, մոմազօծ կտաւներ եւ այլն: Կահ կարասեաց համար մետաքսեայ կերպասներ (պրոքաթեր, մետաքսեայ Թաւիշներ, ղետաքսեայ «ռէբս», «Ֆանթէզի» եւլն. ծաղկեմկար բանուած Թաւիշներ, բուրդէ «ռէբս» եւ այդ կարգի կահ կարասեաց յատուկ կերպասներ: «բլիւշ»ներ, վարագոյրի համար Թիւլեր, սեռաներ եւլն: Նոյնպէս այդ կարգի լաւ տեսակէ ապրանքներ: Համոզում գոյացուցած ենք Թէ մեր այս ապրանքներու տեսակի, լաւութեան եւ աժանութեանը համար պիտի արժանանանք հանրութեան համակրութեանը: Ցարգոյ յաճախորդաց համար Բիզա փաշա խան գտնուած վաճառատունէն զատ Պապը Սէրասքէր ճառտէսի Ահէմմանին տակ թիւ 14 ուրիշ վաճառատուն մըն ալ բացած ենք: Այդ երկու վաճառատանց մէջ պաշտօնի կոչած ենք մէկ քանի ճարտար կահազործներ: Կը սպասենք որ ազգոյ հասարակութիւնը բարեհաճի այցելել մեր մթերանոցները:

810 19—30

ԻՒՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԻ

[illegible] Յայերի ջերմային հիւանդութեան, այ գեղը որ անխառն չաղագրութիւն մի է զուտ [illegible], է գտնանիւ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կու գան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմային [illegible] տաքկանեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և աղաքինիչ զօրութեան յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ցոյց տալովը: Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կու գան օդին մէջ լողացող Թունաւոր [illegible] նիւթոց միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible], և արեան Թունաւորում. որոց ամ անուններ տրուած է. ջերմ և [illegible], Թաղուած ջերմ պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ [illegible] անեց և հրատապ տենդեր:

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր [illegible] ապականեալ և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ [illegible] նեխեալ, կամ բաց ապրանքներէ և [illegible] տիկներէն ելած Թունաւոր կայերով, զորս [illegible] կը ծծեն շնչառութեամբ:

Այս ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս [illegible] նիւթոց [illegible] ազդեցութիւնը զորս կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաւօտեան [illegible] և անվնաս է և օգտաւէտ աղյդ, միայն Թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. Կը ծախուի Միհրանեան և Նիկողայ Ամերիկեան դեղատանց մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ: 614

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԽԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Թ. ԽԱՍԳՈՒԼԵԱՆ

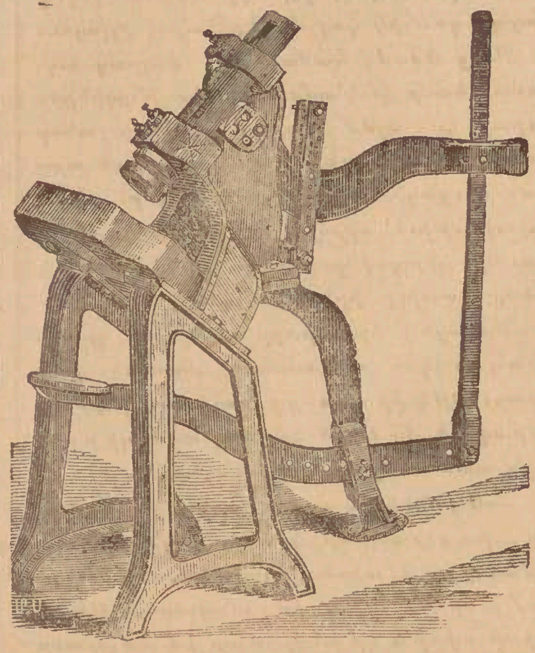

Ցեխոյ, Լուսաւորութեան, [illegible] Մէ Մետաղեայ, [illegible], [illegible]

Թէյի, լոգումի, հէկմայի, խավծարի, բէշէլի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, Թուղթի և այլ բազում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով:

Լուսաւորութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի զոյլեր, լուացարաններ, եւլն. եւլն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած:

Դիւրամատչելի ամենուն:

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք Թէ' Պոլսէն և Թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին. 719

Պահճէ-Գափու, Ռասիմ Բաշա խանի դէմն:

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՂԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայ և Պոլսոյ միջեւ [illegible]

«Անաթօլի» շոգենաւը Նոյ. 30ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կերասոն և Տրապիզոն:

«Սիրքասի» շոգենաւը, Նոյ. 25ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Գավաքէն:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով.

Ա. կարգ 245 Ֆրանք

Բ. » 175 »

Բեռներու և [illegible]

Նաւուղեաց, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն ՔԻՍԱՐԵԼ ԸՆԿ. ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ Փաշայի խան

477

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	6000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	7?0

Դիմել առ [illegible] ԱՐԹՕԼ և Ընկ.

[illegible] խան

ԱԼՖԱՏ ՄՕՍ և Ընկ.

847 [illegible]

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՔՕՆԵԱՔ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՔՈՒՐՏԵՍ ["ԱՄԲԵԼԻԿՈՍ"]

ԽԱՂՈՂԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

ԳՕՆԵԱՔ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՐԱԶԱՏ ԳԻՆԻԷՆ

Ս. Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ Ի ՊԻՌԷԱՑ

Փորձեալ՝ հիւանդ և ապաքինեալ անձանց գործածութեամբ և յանձնարարեալ նշանաւոր քիմիագիտաց և բժշկաց մասնաւոր յայտագիրներով որոց անուանքն ստորեւ կը յիշուին:

Ա. Կ. Խրիստոմա'նօս. դասատու ընդհանուր Քիմիագիտութեան եւ Տնօրէն քննալուծարանին:

Pierre Apery (Constantinople) Chimiste expert assermenté près la Municipalité du VIe cercle et des Consulats d'Autriche Hongrie, de Grèce et d'Allemagne.

Օթ. Ռուսօփուլօս. օգնական դասատու Քիմիագիտութեան ազգային Համալսարանին եւ զինուորական նաւային վարժարանին.

Սփ. Ա. Իգօնօմի'տիս. Քիմիագէտ եւ օգնական դասատու Համալսարանին:

Տ. Օրֆանիտիս. դասատու համալսարանի եւ նախագահ բժշկական խորհրդոյն:

Թ. Աֆէնտո'ւլիս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Պիռէայի Հան. հիւանդանոցի:

Ե. Գարամի'ցաս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Աթէնքի գործնական բժշկութեան:

Մ. Համիմիխա'լիս. դաս. Համալսար:

Տ. Գօ'նսուլաս. դաս. Համլս. եւ Տնօրէն Մանկաբարձական վարժարանին:

Ա. Զիննի. դաս. Համալ. անդամ Մանկաբուժական ժողովոյն, բժիշկ Մանկաբուժարանին յԱԹէնս եւ անդամ Եւրոպիոյ զանազան գիտական ընկերութեանց:

Ի. Ղալվա'նիս. դաս. Համլ. Տնօրէն վիրաբուժ. հիւանդանոցի, եւ անդամ վիրաբուժական ընկերութեան Փարիզու:

Ն. Տ. Մագզա'ս. դաս. Համալս. եւ բժիշկ «Էվանկէլիզմօ'ս» հիւանդանոցին:

Ս. Մէրգո'ւլիս. Տնօրէն քաղաքապետական «Էլպի'ս» Հիւանդանոցին:

Է. Գալլիօնճիս. օգ. դաս. վիրաբուժութեան. Ալ. Սգուֆօս. բժշկապետ զօրաց:

Ե. Լաղուտաքիս. բժշկապետ նաւ. զօրաց:

Ն. Բէզօփուլօս. դաս. ախտաբանութեան:

Է. Ֆօգա'ս. բժիշկ եւ անդամ բժշկ. ընկերթ.

Փ. Գամպա'նիս. բժիշկ Թագ. արքունեաց:

Ն. Քս. Տէլարօրթա. դաս. Համալս.

Սփ. Գօնտօլէ'օն, Տնօր. վիրաբժ. գիտ.

Խաթ. Տամուլիա'նօս. Տնօրէն զինուորական շտեմարանին դեղօրէից:

Եղ. Տրի'ցաս. դեղ. նաւային զօրանոցի.

Ն. Փասմա'քիս. բժիշկ ի Քիոս:

Ա. Ե. Ա. Գոմանօս փաշա. բժշկապետ արքունեաց Խտիվի յեգիպտոս:

Ե. Զանկարօ'լաս. բժշկապետ Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցի եւ անդամ միջազգային առողջ ընկերութեան Եգիպտոսի եւ Փարիզու բըժշկական Աքատէմիայի:

Ն. Մօսխա'ղօս. Տնօրէն Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցին.

Զամպարօ'ս փաշա. բժիշկ ի Կ. Պոլիս:

(Կան նաեւ բազում այլք յայտագիրներ և կարծիքներ Թէ' ներքին և Թէ' արտաքին նշանաւոր բժշկաց և քիմիագիտաց կողմէն որք զանց առնուած են:)

ԲՆԱԼՈՒԾԱՐԱՆ ՓԻԷՐ ԱՓԷՐԻ

Թիւ 2,164

Փիէր Ափէրի Քիմիագէտ իրազեկ եւ երդմնեալ պաշտօնեայ Քաղաքապետութեան, եւ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ եւ հելլենական հիւպատոսարանաց:

ՏԵԱՐՔ Ս. Ի. եւ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱ

Ի Պիռէայ հրապարակ Ապօլօնի

Ձեզ պատրաստեալ քօնեաքը քիմիական քննալուծութեան ենթարկելով գտանք հետեւեալները.

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՐՔ

Պարունակեալ բանակութիւն իւրաքանչիւր շիշի 775 խորանարդ հարիւրամէտր.—Տեսք յստակ.—Ցոյժ Թեթեւ Թթու.—Հոտ հաճելի Թեթեւ նմանող.—Համ կիզիչ եւ ախորժելի.—Դոյն ոսկեդեղին.—Կազմութիւն հոսող եւ փոքր ի շատէ անհաստատ.—Մրուր ոչինչ.—Խտութիւն 0,939—15° աստիճան:

Աստիճանք. Ն. Լուսսաք 43, 5—15°

» Գարթիէ 17,50—15°

» Վօմէ 18,00—15°

Եռացում. 83

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բնական խաղողի գինի 43,40—100,00—ջուր 55,00—100,000.—Շաքարեղէն Թանին. Նիւթական տարր 1,50—100,000:

Սէվալիէ, Շամօ, Վիտէրխալ, Ստէյներ, Սալէ, Մօլիէր եւ Ստէյնէն ցոյց տրուած եղանակներու հետեւելով՝ ընդունայն աշխատեցանք ձեր պատրաստած ԳՕՆԵԱՔին մէջ օտար նիւԹեր գտնելու:

Մեր խուզարկութիւններէ բացայայտ կ'երեւի ոչ ծեր ԳՕՆԵԱՔը ոչ մի օտար ցքի կամ ներկիչ նիւթ կը պարունակէ եւ ոչ արհեստական համեմներ, այլ խաղողի հարազատ գինիէն պատրաստեալ է, որով ջերմապէս կը յանձնարարեմք ամէն կամեցողին լաւ ԳՕՆԵԱՔ ունենալու:

Ի Կ. Պոլիս 11/23 սեպտ. 1891

Փ. ԱՓԷՐԻ

Թիւ 1,203

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Պ. Պ. ՄէԹաքսաս եղբարց հրաւիրանօք ի Պիռէայ գտնուած գօնեաքի գործարաննին այցելեցի եւ հոն պատրաստեալ ըմպելիին Նախնական Նիւթերը քննելով գտայ Թէ խաղողի ցքին կը հանուի 1890 Lille գաղղիական քաղաքին Warein գործարանին շինած կայլակագործիով եւ գործածեալ գինին «ճերմակ Մօսխա'Թօսն» է. գտայ նաեւ Թէ 42 մեծ տակառաց մէջ 85,000 օխա պատրաստի գօնեաք կը գտնուի որ տարիէ մը աւելի շտեմարանեալ է: զուտ հելլենական ԳԻՆԻէ եւ որ կը պարունակէ 42,5 % բնական ցքի գինւոյ բոլոր անուշահոտութիւնն ունենցող: Ուստի կարող եմ յանձնարարել ի պաշտօնէ ՄէԹաքսաս եղբարց ՔՕՆԵԱՔը իբր հարազատ հելլենական որ կրնայ մրցիլ գաղղիական հարազատ գօնեաքներուն հետ:

յԱԹէնս 4 Օգոստ. 1892

Տ. Կ. ԽՐԻՍՏՈՄԱ'ՆՕՍ

Դասատու ընդհանուր քննալուծութեան եւ Տեսուչ քննալուծական գործարանին.

Միակ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՊՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ 815

ՀԸՐՍՆԵՆՆԵԱՆ ՆՕՐԵՆԿԱԿՈՆԱ.

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԻ ՄԻՇՏ ԳՈՐԾ ԿԱՐԱԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ

Նորամուտ մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին Թէ որչափ գերազանց է այս ուղիղ ամէն հեղանիւթներէ և բազմթիւ փոշիներէ: Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, Թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ: Այսպիսի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ: Անհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն: Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ Թէ արհեստով գեղեցկացուած է:

[illegible] Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք: Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով:

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Բիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի ձամի փողոց, 18, Պոլիս և Խամուսիա Բասարտա, Սիւքուք Բալաքըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Բիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Թանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, հատավաճառ, Մեծ փողոց Բերա, 433:

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Պառէ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650.000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15 328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք [illegible]	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունն՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱՆ:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. Սիմոն Քալփաքճեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ. 690

ՏԻՐ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուէ լինալու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստոյգ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց.

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր. 114

COMPE RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Նյ. 15 27 [illegible]

» 16 28 [illegible]

» 17 29 [illegible]

» 17/29 [illegible]

» 18/30 [illegible]

[illegible] Նյ. 16 28. [illegible]

605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվըրփուլ և Նիւ-Եօրք միջեւ

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	7718	[illegible]	4845
[illegible]	7718	[illegible]	4531
[illegible]	7391	[illegible]	3574
[illegible]	7269	[illegible]	2403
[illegible]	5587	[illegible]	2893
[illegible]	5517	[illegible]	2166
[illegible]	4809	[illegible]	2246
[illegible]	4557	[illegible]	2144
[illegible]	3,48	[illegible]	899
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

Թրէնիտատ շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլերմս, Լիվըրփուլէն հոս կը սպասուի դէպի դեկտեմբեր 3.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ [illegible]

Thomas C. Joly

Ալէքսիտօսիս խան, Թիւ 401

Ղալաթիա

17

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2 ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 1894 ՆՈՅՄ. 17

Վոսփորէն Էմինէօնի շոգենաւեր

2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
2 — Ենմ. Մէզ, Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ռ. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
2 — Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 — Պէյզ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 30 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Զպգ. Գնլ. Պօյճ. Ռ. Ա. Հս. Գնտլ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշբ. Գապ.
2 45 Ռ. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 15 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշբ.
3 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
4 50 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշբ.
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
5 30 Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
7 — Մրկ. Ռ. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Զնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշբ. Իսկ.
7 15 Ենմ. Մէզ. ՊէօյԹրպՊէյզ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ռ. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Զնկ. Պէյ. Օրթ. Գզկ Պշբ. Իսկ
7 45 Ա. Ռ. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ. Ռ. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
10 25 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հս. Պէպ. Անվ. Օրթ. Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր գնացող շոգենաւեր

3 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ա. Գվ.
3 20 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ.
4 5 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզգ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
5 20 Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլ. Զպգ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ռ. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Պզգ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ռ. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 25 Պշկ. Օրթ. Արվ. Գնտ. Ռ. Հս. Պօյ. Գանլ. Ենք. Պէզ. Թրպ. Պէյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պզգ. Թրպ. Մզպ. Ռ. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ռ. Հսբ. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզգ. Պէպ. Ենմ. զացող շգ. Ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պզգ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմահալլէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Պէպ.
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ.